

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.016.01.2022

00941922

Pani
dr Marta Kapusta
Rektor Państwowej Uczelni Zawodowej w Suwałkach
Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F.
Szczepanika w Suwałkach
ul. Teofila Noniewicza 10, 16-400 Suwałki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/086 – Funkcjonowanie państwowych wyższych szkół zawodowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach ¹ , ul. Teofila Noniewicza 10, 16-400 Suwałki.
Kierownik jednostki kontrolowanej	dr Marta Kapusta, Rektor PUZ, od 20 czerwca 2016 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Dostosowanie działalności państwowej wyższej szkoły zawodowej do wymogów obowiązujących uregulowań prawnych i organizacyjnych w kontekście zachodzących zmian na rynku pracy.2. Zapewnienie bazy naukowo-dydaktycznej dla realizacji kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.3. Gospodarowanie posiadanym majątkiem oraz środkami finansowymi.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019–2022 (do 24 października), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontrolerzy	Beata Pawłowska – Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/85/2022 z 30 czerwca 2022 r. Beata Palinowska – Główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/98/2022 z 10 sierpnia 2022 r. (akta kontroli str. 1-4)

¹ Dane Państwowa Uczelnia Zawodowa im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, ul. Teofila Noniewicza 10, 16-400 Suwałki.
² Dane Rektor.
³ Dz. U. z 2022 r. poz. 633. Ustawa zwana dalej: ustawa o IK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Działalność Uczelni w skontrolowanym zakresie prowadzona była prawidłowo, z wyjątkami wskazanymi niżej.

Uczelnia dostosowała swoją organizację do uregulowań, określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*⁵ oraz w przepisach wykonawczych do tej ustawy. Kształcenie prowadzono na kierunkach, poziomach i profilach, zgodnie z ustaloną klasyfikacją, dostosowując ofertę edukacyjną do potrzeb lokalnego rynku pracy i społeczności. W Uczelni zapewniono wykwalifikowaną kadrę oraz niezbędną do kształcenia bazę naukowo dydaktyczną. Przestrzegano też limitów przyjęć na studia, określonych wewnętrznymi regulacjami.

Obiekty w zasobie PUZ wykorzystywano zgodnie z ich przeznaczeniem, a wynajem części powierzchni nie kolidował z prowadzonymi zajęciami i odbywał na podstawie umów należycie zabezpieczających interes Uczelni.

Gospodarka finansowa PUZ prowadzona była na ogół prawidłowo, na podstawie rocznych planów rzeczowo-finansowych. Skontrolowane środki z subwencji i dotacji, wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo rozliczono. Sprawozdania finansowe, poddawane corocznie badaniu przez firmę audytorską, oceniane były jako sporządzone rzetelnie. Realizowane inwestycje służyły poprawie warunków i jakości kształcenia.

W każdym ze skontrolowanych obszarów działalności Uczelni stwierdzono jednak nieprawidłowości, które polegały na:

- nieokreśleniu w Strategii wyjściowych i docelowych wartości mierników realizacji poszczególnych celów,
- występowaniu niespójnych uregulowań wewnętrznych w zakresie częstotliwości prowadzenia badań ankietowych absolwentów Uczelni,
- nieuwzględnieniu potrzeb osób z niepełnosprawnościami przy organizowaniu i wyposażaniu stanowisk pracy i miejsc kształcenia części pomieszczeń dydaktycznych oraz niewyposażeniu sześciu z dziewięciu skontrolowanych pomieszczeń w apteczki, co stanowiło naruszenie § 6 pkt 3 i 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia⁶
- opóźnieniach lub braku działań windykacyjnych wobec dłużników oraz niewłaściwym naliczaniu odsetek od zaległości,
- nieujęciu (do czasu kontroli) w ewidencji środków trwałych gruntów zakupionych w 2015 roku,
- nieokreśleniu w polityce rachunkowości Uczelni zasad wyceny i ujmowania w ewidencji otrzymanych nieodpłatnie w 2019 roku skarbowych papierów wartościowych, co skutkowało ujęciem ich w księgach rachunkowych w całym okresie (do wykupu w 2021 roku) w wartości nominalnej.

Ponadto zlecone przez NIK kontrole Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego⁷ i Państwowej Straży Pożarnej⁸, ujawniły nieprawidłowości dotyczące w szczególności: braku przeglądów instalacji odgromowej dla dwóch budynków, niewłaściwego zakresu prowadzonych pięcioletnich przeglądów stanu technicznego budynków i ich przydatności do użytkowania, a także spełnienia warunków ochrony przeciwpożarowej.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 574 ze zm. Ustawa zwana dalej: *UPSWiN*.

⁶ Dz. U. , poz. 2090. Rozporządzenie zwane dalej: *rozporządzeniem w sprawie warunków kształcenia*.

⁷ Dalej: *PiNB*.

⁸ Dalej: *PSP*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR	1. Dostosowanie działalności Uczelni do wymogów obowiązujących uregulowań prawnych i organizacyjnych w kontekście zachodzących zmian na rynku pracy.
Opis stanu faktycznego	<p>1.1. Organizację Uczelni dostosowano do warunków określonych w <i>UPSWiN</i>. Zasady organizacji i funkcjonowania PUZ regulował Statut wprowadzony uchwałą Senatu¹⁰ z 17 maja 2019 r. (zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 1 i art. 34 ust. 2 <i>UPSWiN</i>) obowiązujący od 1 października 2019 r.¹¹ oraz regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem Rektora PUZ¹² (zgodnie z art. 23 ust. 3 <i>UPSWiN</i>).</p> <p>W § 5 ust. 4 Statutu wskazano, że Uczelnia realizuje zadania określone w art. 11 ust. 1-3 <i>UPSWiN</i>, m.in.: [1] prowadzi kształcenie na studiach o profilu praktycznym uwzględniając potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego; [2] prowadzi kształcenie na studiach podyplomowych; [3] kształci i promuje kadry uczelni; [4] stwarza osobom niepełnosprawnym warunki do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię i kształcenia; [5] wychowuje studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, tradycję narodową, umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka; [6] stwarza warunki do rozwoju kultury fizycznej studentów; [7] upowszechnia i pomnaża osiągnięcia nauki i kultury, w tym poprzez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych; [8] działa na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych oraz [9] prowadzi kształcenie specjalistyczne. Uczelnia, w okresie objętym kontrolą prowadziła studia podyplomowe na kierunkach, m.in.: bezpieczeństwo i higiena pracy, zarządzanie nieruchomościami, mediacje i negocjacje, kadry i place oraz rachunkowość i podatki w firmie. (akta kontroli str. 8-57)</p> <p>W myśl § 5 ust. 4 pkt 4 Statutu, Uczelnia mogła uczestniczyć w sprawowaniu opieki medycznej w zakresie i formach określonych w przepisach o działalności leczniczej. Rektor wyjaśniła, że <i>Uczelnia nie prowadzi tego typu działalności w związku z brakiem możliwości lokalowych i organizacyjnych</i>. (akta kontroli str. 8-57, 1504-1522)</p> <p>W regulaminie organizacyjnym określono strukturę organizacyjną Uczelni oraz zasady działania administracji. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi były: Wydział Humanistyczno-Ekonomiczny, Wydział Politechniczny i Wydział Ochrony Zdrowia. Na Uczelni funkcjonował także Dział Kadr, Centrum Transferu Technologii i Dział Promocji i Karier. (akta kontroli str. 58-111)</p> <p>1.2. Utworzenie Rady Uczelni oraz sposób powoływania i odwoływania jej członków Senat określił w uchwale z 15 lutego 2019 r.¹³ Członków pierwszej Rady Uczelni Senat powołał 8 marca 2019 r.¹⁴, a ich kadencję ustalił na okres od dnia podjęcia uchwały do 31 grudnia 2020 r., zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. – <i>Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i>¹⁵. Kadencję drugiej Rady Uczelni Senat ustalił na lata 2021–2024, a jej członków powołał 18 grudnia 2020 r. (zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 4 <i>UPSWiN</i>). Do Rady w obu kadencjach powołano w drodze głosowania trzech przedstawicieli Uczelni, trzy osoby spoza Uczelni oraz przewodniczącego samorządu studenckiego. Obie Rady uchwaliły regulamin funkcjonowania¹⁶. Ich uprawnienia obejmowały m.in.: opiniowanie projektu strategii rozwoju, opiniowanie projektu statutu oraz jego zmian, monitorowanie</p>

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być stopniowa, czyli pozytywna, negatywna lub nieważna.

¹⁰ Uchwała Senatu z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Uczelni, uchwała nr 10/2019, z dnia 17 maja 2019 r., w sprawie uchwalenia Statutu Uczelni, uchwała nr 10/2019, z dnia 17 maja 2019 r., w sprawie uchwalenia Statutu Uczelni, uchwała nr 10/2019, z dnia 17 maja 2019 r.

¹¹ Zarządzenie Rektora PUZ z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie uchwalenia Statutu Uczelni, uchwała nr 10/2019, z dnia 17 maja 2019 r., w sprawie uchwalenia Statutu Uczelni, uchwała nr 10/2019, z dnia 17 maja 2019 r.

¹² Regulamin organizacyjny PUZ, uchwała nr 10/2019, z dnia 17 maja 2019 r.

¹³ Uchwała nr 1/2019 Senatu Uczelni w sprawie sposobu powoływania i odwoływania członków Rady Uczelni, uchwała nr 1/2019, z dnia 15 lutego 2019 r.

¹⁴ Uchwała nr 2/2019 Senatu Uczelni w sprawie powołania i odwołania członków pierwszej Rady Uczelni w Panstwie Wyższym, uchwała nr 2/2019, z dnia 8 marca 2019 r.

¹⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 1458, Ustawa zwana dalej „PWSW”

¹⁶ Zarządzenie Rektora PUZ z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego PUZ, uchwała nr 1/2019, z dnia 15 kwietnia 2019 r.

gospodarki finansowej Uczelni, w tym opiniowanie planu rzeczowo-finansowego i zatwierdzanie sprawozdania z jego wykonania oraz monitorowanie zarządzania Uczelnią.
(akta kontroli str. 8-57, 112-120)

Miesięczne wynagrodzenie członków Rady Uczelni zostało ustalone w sposób i w wysokości zgodnej z art. 22 ust. 4 *UPSWiN*:

- uchwałą Senatu z 29 marca 2019 r.¹⁷: wynagrodzenie członka Pierwszej Rady Uczelni wynosiło 10% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego profesora w uczelni publicznej określonego na podstawie art. 137 ust. 2 *UPSWiN*, a dla przewodniczącego Rady do 15%;
- uchwałą Senatu z 18 grudnia 2020 r.¹⁸: wynagrodzenie członka Rady Uczelni wynosiło do 20% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego profesora w uczelni publicznej określonego na podstawie art. 137 ust. 2 *UPSWiN*, a dla przewodniczącego Rady do 30%;
- uchwałą Senatu z 25 lutego 2022 r.¹⁹: wynagrodzenie członka Rady Uczelni wynosiło do 25% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego profesora w uczelni publicznej określonego na podstawie art. 137 ust. 2 *UPSWiN*, a dla przewodniczącego Rady do 35%.
(akta kontroli str. 121-123)

1.3. Funkcje kierownicze w PUZ, zgodnie z § 27 Statutu, pełnili prorektorzy i dziekani wydziałów. Rektor powoływał i odwoływał na te funkcje w drodze zarządzenia (zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 6 *UPSWiN*). Powołanie prorektora ds. studenckich i dydaktyki oraz dziekanów wydziałów na okres od 1 października 2019 r. do 31 sierpnia 2020 r. zostało uzgodnione ze Zgromadzeniem Ogólnym Samorządu Studenckiego, zgodnie z art. 23 ust. 5 *UPSWiN* oraz § 46 ust. 3 Statutu²⁰. Powołanie osób na ww. stanowiska kierownicze, na okres od 1 września 2020 r. do 31 sierpnia 2024 r. poprzedzone zostało uzyskaniem akceptacji w formie mailowej Przewodniczącego Samorządu Studenckiego. Rektor wyjaśniła, że *W oparciu o rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19²¹ kształcenie na Uczelni zostało zawieszona. W związku z tym głównym źródłem i sposobem komunikacji i przekazywania informacji pomiędzy pracownikami i studentami był kontakt telefoniczny, mailowy oraz za pośrednictwem platformy MS TEAMS. Dlatego konsultacja mailowa z ówczesnym Przewodniczącym Samorządu Studenckiego w sprawie zaopiniowania proponowanych kandydatur na funkcje kierownicze w Uczelni na kadencję 2020–2024 była jedyną możliwą i słuszną ścieżką do otrzymania opinii w tej sprawie. Przewodniczący po konsultacji z resztą członków zaakceptował przedstawione osoby na funkcje kierownicze.*
(akta kontroli str. 8-57, 163, 1523-1529)

1.4. W okresie objętym kontrolą w PUZ obowiązywały dwie Strategie Rozwoju Uczelni – na lata 2012–2020 oraz na lata 2021–2024²². Strategia na lata 2012–2020 była przedmiotem kontroli NIK P/20/026 – *Finansowanie szkolnictwa wyższego*, przeprowadzonej od 7 października 2020 r. do 22 grudnia 2020 r.²³. W wyniku tej kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym określeniu celów i zadań oraz sformułowano wniosek pokontrolny: *ujęcie w opracowywanej strategii rozwoju mierzalnych, jednoznacznych i jasnych wskaźników realizacji celów i zadań.*

Rektor sporządziła, 26 listopada 2020 r., sprawozdanie z realizacji Strategii na lata 2012–2020, przyjęte uchwałą Senatu z 18 grudnia 2020 r. Zgodnie z jego zapisami zaplanowane cele strategiczne zostały zrealizowane w całości, w tym: [1] dostosowano

¹⁷ Uchwała nr 3/2019 w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia członków Pierwszej Rady Uczelni.

¹⁸ Uchwała nr 30/2020 w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia członków Rady Uczelni na kadencję 2021-2024.

¹⁹ Uchwała nr 3/2022 zmieniająca uchwałę nr 30/2020 Senatu z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia członków Rady Uczelni.

²⁰ Uchwały nr 12/2019 i 13/2019 Zgromadzenia Ogólnego Samorządu Studenckiego Uczelni z 30 września 2019 r. w sprawie uzgodnienia z uczelnianym organem uchwałodawczym Samorządu Studenckiego proponowanej przez Rektora Uczelni kandydatury.

²¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 374.

²² Dalej: Strategia na lata 2012–2020 oraz Strategia na lata 2021–2024.

²³ Data podpisania wystąpienia pokontrolnego.

system kształcenia do potrzeb regionu i rynku pracy; [2] podniesiono jakość kształcenia; [3] rozwinęto współpracę z instytucjami akademickimi i badawczymi w Polsce i za granicą; [4] uruchomiono nowe kierunki studiów oraz specjalności związane z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy; [5] uczestniczono w projektach i programach krajowych oraz zagranicznych; [6] pracownicy podnieśli kwalifikacje; [7] wprowadzono rozwiązania, które podniosły skuteczność działań administracji; [8] wprowadzono elastyczną strukturę organizacyjną, która była dostosowywana do potrzeb Uczelni; [9] stworzono dobre warunki do studiowania i pracy; [10] ustabilizowano dobrą kondycję finansową oraz pozyskiwano środki finansowe ze źródeł zewnętrznych; [11] otwarto ofertę kształcenia na państwa sąsiednie (głównie Litwę). (akta kontroli str.124-148)

Projekt Strategii na lata 2021–2024 został opracowany pod nadzorem Rektora przez Dział Promocji i Karier. Strategia po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Uczelni²⁴ została uchwalona przez Senat 18 grudnia 2020 r.²⁵ (akta kontroli str. 149-162)

1.5. W Strategii na lata 2021–2024 zdefiniowano pięć celów strategicznych, w tym także w zakresie dostosowania oferty Uczelni do zmieniających się potrzeb lokalnego rynku pracy i lokalnej społeczności: [1] ustawiczne dostosowanie i modyfikacja oferty kształcenia do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy; [2] podnoszenie jakości kształcenia; [3] stabilna sytuacja finansowa, pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych i ich racjonalne wykorzystywanie; [4] dostosowywanie infrastruktury Uczelni do potrzeb kształcenia praktycznego; [5] efektywna współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, instytucjami akademickimi oraz badawczymi w Polsce i za granicą. (akta kontroli str. 149-162)

Założono, że ww. cele strategiczne zostaną osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych związanych z czterema obszarami funkcjonowania Uczelni: studenci, jakość kształcenia i kadra naukowo-dydaktyczna, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz zarządzanie Uczelnią. Ustalone, w odniesieniu do celów operacyjnych mierniki stanu ich realizacji nie były określone wartościowo, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 151-162)

Osiągnięcie celów strategii nie było na bieżąco monitorowane, a w Strategii nie określono obowiązującego systemu sprawozdawczego. Rektor wyjaśniła, że *Cele zakładane w Strategii Rozwoju Uczelni weryfikowane są każdorazowo po zakończeniu obowiązywania strategii i ujęte są w sprawozdaniu z jej realizacji. Sprawozdanie z realizacji strategii (w tym z poziomu osiągnięcia założonych celów) ukazało się w 2020 roku. Kolejne sprawozdanie ukaże się w 2024 roku.* (akta kontroli str. 1499-1500, 1504-1522)

1.6. Uczelnia, w okresie objętym kontrolą prowadziła, zgodnie z art. 5 ust. 2 *UPSWiN* kształcenie w sześciu dziedzinach nauki: [1] medycznych i o zdrowiu; [2] inżyniersko-technicznych; [3] społecznych; [4] humanistycznych; [5] rolniczych; [6] ścisłych i przyrodniczych oraz w 19 dyscyplinach naukowych²⁶ (określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. *w sprawie dziedzin naukowych i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych*²⁷). Uczelnia nie prowadziła kształcenia w dziedzinach sztuki i dyscyplinach artystycznych. (akta kontroli str. 164-165)

1.7. W latach 2018/2019–2021/2022 kształcenie odbywało się zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Liczba prowadzonych kierunków studiów pierwszego stopnia zwiększyła się w roku akademickim 2021/2022 w porównaniu do roku 2018/2019 z 11 do 13. Na niezmiennym poziomie pozostała liczba kierunków na studiach drugiego stopnia (trzy). Od roku akademickiego 2019/2020 prowadzono również jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna. Uczelnia kształcała na:

²⁴ https://www.uz.lodz.pl/strona/glosniarstwo/2020-12-18/uchwalenie-strategii-rozwoju-uczelni-na-lata-2021-2024

²⁵ https://www.uz.lodz.pl/strona/glosniarstwo/2020-12-18/uchwalenie-strategii-rozwoju-uczelni-na-lata-2021-2024

²⁶ 1) nauki przyrodnicze, 2) nauki społeczne, 3) nauki o zdrowiu, 4) nauki o kulturze, 5) nauki techniczne, 6) nauki ścisłe, 7) nauki humanistyczne, 8) nauki przyrodnicze, 9) nauki techniczne, 10) nauki ścisłe, 11) nauki o kulturze, 12) nauki o zdrowiu, 13) nauki społeczne, 14) nauki przyrodnicze, 15) nauki techniczne, 16) nauki ścisłe, 17) nauki humanistyczne, 18) nauki przyrodnicze, 19) nauki techniczne, 20) nauki ścisłe, 21) nauki o kulturze, 22) nauki o zdrowiu, 23) nauki społeczne, 24) nauki przyrodnicze, 25) nauki techniczne, 26) nauki ścisłe, 27) https://www.uz.lodz.pl/strona/glosniarstwo/2018-09-20/rozporzadzenie-ministra-nauki-i-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-20-wrzesnia-2018-r-w-sprawie-dziedzin-naukowych-i-dyscyplin-naukowych-oraz-dyscyplin-artystycznych

- studiach pierwszego stopnia na kierunkach: filologia angielsko-rosyjska, kosmetologia, ratownictwo medyczne, logistyka, pielęgniarstwo, finanse i rachunkowość, budownictwo, transport, zarządzanie i inżynieria produkcji, produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych;
- studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunkach: ekonomia, pedagogika i bezpieczeństwo wewnętrzne.

Wszystkie kierunki studiów były kierunkami o profilu praktycznym. Studia inżynierskie dotyczyły kierunków: budownictwo, transport, zarządzanie i inżynieria produkcji oraz produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych. (akta kontroli str. 164-165)

W okresie objętym kontrolą Uczelnia wniosowała o pozwolenie na utworzenie ośmiu kierunków²⁸ studiów. Analizą objęto pięć wniosków złożonych w 2022 roku, które dotyczyły studiów pierwszego stopnia na kierunkach: doradztwo zawodowe z coachingiem i praca społeczno-opiekuńcza²⁹, położnictwo oraz studiów drugiego stopnia na kierunkach: finanse i rachunkowość, inżynieria produkcji i transportu oraz pielęgniarstwo.

Wnioski zawierały: powiązanie kierunku studiów ze strategią Uczelni, analizę potrzeb społeczno-gospodarczych (w tym m.in. listę obszarów, w których absolwenci będą mogli znaleźć pracę, analizę zawodów deficytowych w odniesieniu do otwieranego kierunku studiów, relację pomiędzy potrzebami pracodawców a liczbą dostępnych pracowników w województwie podlaskim i w Polsce), analizę zgodności efektów uczenia się z potrzebami społeczno-gospodarczymi oraz uzasadnienie utworzenia kierunku. W przypadku studiów drugiego stopnia na kierunkach finanse i rachunkowość, inżynieria produkcji i transportu oraz pielęgniarstwo potrzebę ich otwarcia uzasadniono umożliwieniem studentom kontynuacji kształcenia rozpoczętego na studiach pierwszego stopnia, a w przypadku położnictwa i doradztwa zawodowego potrzebami lokalnego rynku pracy. Do każdego wniosku dołączone były porozumienia o współpracy ze środowiskiem gospodarczym i pracodawcami prowadzącymi działalność w regionie, które obejmowały m.in. możliwość uczestniczenia studentów w praktykach zawodowych, pomoc przedsiębiorców w opracowaniu prac dyplomowych, deklaracje dotyczące angażowania studentów w akcje profilaktyczne i szkoleniowe. (akta kontroli str. 180-181)

Uczelnia uzyskała pozytywną opinię Polskiej Komisji Akredytacyjnej³⁰ i pozwolenie Ministra Edukacji i Nauki³¹ na utworzenie studiów dla czterech kierunków oraz negatywną opinię PKA dla kierunku położnictwo³². W roku akademickim 2022/2023 uruchomiono studia drugiego stopnia na kierunkach: finanse i rachunkowość, inżynieria produkcji i transportu oraz pielęgniarstwo, a w związku z niewystarczającą liczbą kandydatów nie uruchomiono kierunku doradztwo zawodowe. (akta kontroli str. 164-179)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki cofnięcia zgody przez Ministra na prowadzenie kierunku studiów. (akta kontroli str. 1499-1500)

1.8. Zakres i formy oddziaływania na lokalny i regionalny rynek pracy oraz rozwój lokalnej społeczności określono w Strategii Rozwoju oraz w Strategii Promocji i Komunikacji³³. W Strategii Rozwoju na lata 2012–2020 oraz na lata 2021–2024 zawarto cele odnoszące się do ww. kwestii: [1] dostosowywanie systemu kształcenia do potrzeb regionu i rynku pracy oraz

²⁸ Trzy wnioski złożone w latach 2019–2020 o pozwolenie na utworzenie kierunków: pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych oraz logistyka były objęte badaniem w ramach kontroli NIK P/20/026 – *Finansowanie szkolnictwa wyższego* przeprowadzonej od 7 października 2020 r. do 22 grudnia 2020 r.

²⁹ Dalej: doradztwo zawodowe.

³⁰ Dalej: PKA.

³¹ Dalej: *Minister*. Skrót ten odnosić się będzie również do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

³² Akredytacji na prowadzenie studiów pierwszego stopnia na kierunku położnictwo udzielił Uczelni, decyzją z 6 lipca 2022 r., Minister Zdrowia. PKA w wydanej uchwałą nr 767/2022 z 5 września 2022 r. negatywnej opinii dotyczącej spełnienia warunków prowadzenia studiów na kierunku położnictwo wskazała, że: Uczelnia nie zapewnia infrastruktury i kadry niezbędnej do uzyskania zaplanowanych efektów uczenia się, oszacowanie punktami ECTS zajęć biofizyka i biochemia nie odpowiada średniemu nakładowi pracy, które student powinien poświęcić na osiągnięcie założonych dla tych zajęć efektów uczenia się i wykonanie zadań objętych programem, za ogólnie opisano w sylabusach zajęć metody weryfikacji uzyskania efektów uczenia się.

³³ Strategia Promocji i Komunikacji była tworzona co roku, po przeprowadzeniu badania ankietowego wśród studentów I roku. Za jej realizację odpowiadał Dział Strategii i Promocji. W latach 2019–2022 nie było sporządzane sprawozdanie z jej realizacji. Strategia nie była normalnie wprowadzona do porządku prawnego Uczelni. Dalej: *Strategia Promocji*.

[2] uruchamianie nowych kierunków studiów i specjalności związanych z potrzebami lokalnego i regionalnego rynku pracy. (akta kontroli str. 124-148, 151-162)

Cele określone w Strategii Promocji obejmowały: większą integrację środowiska akademickiego ze środowiskiem lokalnym, nawiązanie współpracy z kolejnymi przedsiębiorstwami w regionie, efektywną współpracę z Urzędem Miejskim w Suwałkach i otoczeniem okołobiznesowym. W sferze społeczno-kulturowej zaplanowano i zrealizowano m.in. następujące działania: organizację dni otwartych, kampanie społeczne (*Stop Przemocy, Niebieska Wstążka, Dzień z Autyzmem*), akcje krwiodawstwa i rejestracji potencjalnych dawców szpiku), wydarzenia naukowe (*Konferencja o Przesmyku Suwalskim, Konferencja Mechatroniczna, Konferencja o Bezpieczeństwie w Ruchu Drogowym, Zarządzanie Państwem w Czasie Epidemii COVID-19, Poszukiwanie Wspólnych Korzeni Kulturowych*), *Podlaski Festiwal Nauki, Targi Pracy*, wydarzenia o charakterze edukacyjnym, kulturalnym i społecznym (*Uczelnia czyta dzieciom, Uniwersytet Dziecięcy, Pogotowie Maturalne*).

Działania Uczelni w sferze gospodarczej obejmowały członkostwo Rektora i przedstawicieli Uczelni w Izbie Przemysłowo-Gospodarczej w Suwałkach, Radzie Gospodarczej przy Prezydencie Miasta Suwałk, Radzie Suwalskiego Parku Krajobrazowego, Stowarzyszeniu Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Suwałkach, Zespole do spraw Strategii Oświaty Miasta Suwałk do 2030 roku, Zespole do spraw Zdrowia Publicznego, Zespole ds. opracowania projektu Strategii Promocji Miasta Suwałki na lata 2022–2027, realizację studiów dualnych we współpracy z regionalnym przedsiębiorstwami, organizację wizyt studyjnych i lekcji w zakładach pracy, spotkania z pracodawcami na terenie Uczelni. W latach 2019–2022 zawarto 22 porozumienia z przedsiębiorcami o współpracy.

(akta kontroli str. 151-162, 1504-1522)

1.9. Z wyjaśnień Rektora wynika, że analiza potrzeb lokalnego rynku pracy odbywała się na bieżąco, w szczególności w sytuacji planowania uruchomienia nowych kierunków studiów. Źródłem informacji były spotkania z ekspertami związanymi z lokalnym rynkiem pracy (pośrednikami pracy, doradcami zawodowymi, przedstawicielami agencji zatrudnienia, instytucji szkoleniowych i pracodawców) oraz panele eksperckie organizowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Suwałkach³⁴. Uczelnia w celu dostosowania oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy analizowała wyniki badania *Barometr Zawodów* przeprowadzanego przez PUP.

(akta kontroli str. 180-181, 1504-1529)

W okresie objętym kontrolą Uczelnia kształciła studentów na kierunkach wskazanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach jako deficytowe, tj. pielęgniarstwo, finanse i rachunkowość oraz bezpieczeństwo wewnętrzne, a także planowała otwarcie w roku akademickim 2022/2023 kierunku położnictwo – zawód został uznany za deficytowy w latach 2019–2022. Jak wynika z informacji zawartej na stronie internetowej *Barometr Zawodów*³⁵ zawodami deficytowymi były również pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, ratownictwo medyczne, budownictwo (Uczelnia kształciła we wszystkich wskazanych zawodach).

(akta kontroli str. 1499-1503)

Uczelnia była sygnatariuszem porozumienia o współpracy, zawartego 21 marca 2019 r. pomiędzy Agencją Rozwoju Przemysłu S.A.³⁶, a Konferencją Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych, którego przedmiotem była współpraca m.in. w obszarach dotyczących określania potrzeb pracodawców w zakresie tworzenia nowych kierunków studiów, kształcenia kadr na potrzeby spółek z grupy kapitałowej ARP i podmiotów działających w Specjalnych Strefach Ekonomicznych, wspólnego organizowania konferencji naukowych, paneli dyskusyjnych, debat i spotkań, wspólne organizowanie konkursów dla studentów, doktorantów i nauczycieli akademickich. Rektor wyjaśniła, że *Uczelnia nie otrzymała danych ani opracowań w zakresie zapotrzebowania na kształcenie na określonych kierunkach ani nie uczestniczyła w ich opracowaniu. Uczelnia otrzymała informacje o kierunkach na kierunku Finansy ARP na konferencji przed najistotniejszą liczyliwszą i nieograniczonej liczby uczestników wśród studentów Uczelni*.

(akta kontroli str. 1504-1522)

³⁴ Zarząd PUP
³⁵ www.pup.suwalki.pl
³⁶ Agencja Rozwoju Przemysłu (ARP)

1.10. W okresie objętym kontrolą w PUZ nie zlikwidowano żadnego kierunku studiów.
(akta kontroli str. 1499-1500)

1.11. Uczelnia, w okresie objętym kontrolą, nie prowadziła studiów wspólnie z inną uczelnią, we współpracy z organem nadającym uprawnienie do wykonywania zawodu, organizacją społeczną lub organem samorządu.
(akta kontroli str. 1499-1500)

W latach 2019–2022 obowiązywały trzy umowy na organizację studiów dualnych z przedsiębiorcami realizowane w związku z projektem *Studia dualne*. W ramach tych umów 31 studentów z kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji kształciło się naprzemiennie uczestnicząc w zajęciach dydaktycznych w Uczelni i zajęciach praktycznych (staże). Analiza tych umów wykazała, że realizowano je prawidłowo, w szczególności: [1] staże odbyły się w zaplanowanej liczbie godzin, [2] opracowano program kształcenia, [3] wyłoniono opiekunów stażystów.

Przedsiębiorcy realizujący staże wskazali³⁷, że współpraca z Uczelnią umożliwiła pozyskanie w przyszłości pracowników o wymagalnych umiejętnościach, przedstawienie potencjalnym pracownikom możliwości rozwoju zawodowego, promocję firmy w regionie oraz zacieśnienie współpracy z Uczelnią. W ich opinii firmy przyjmujące na staże powinny otrzymywać określony budżet na zaprojektowanie i wykonanie stanowisk służących dydaktyce oraz mieć możliwość zwrotu kosztów poniesionych na ewentualne naprawy bądź wykorzystanych materiałów podczas nauki praktycznej zawodu. Nie wskazali potrzeb w zakresie zmian w kształceniu. Według stanu na dzień 15 września 2022 r. zatrudnienie u przedsiębiorcy, z którym realizowano studia dualne otrzymał jeden absolwent odbywający staż.

(akta kontroli str. 182-244, 1499-1500, 1530-1534)

1.12. Zasady monitorowania karier zawodowych absolwentów Uczelni określał § 41 ust. 3 pkt 11 regulaminu organizacyjnego oraz Zarządzenie Rektora w sprawie *ustalenia zasad monitoringu karier zawodowych absolwentów uczelni*³⁸. Zgodnie z tymi uregulowaniami monitorowanie kariery zawodowej absolwentów w celu dostosowania kierunków studiów i programów kształcenia do potrzeb rynku pracy było zadaniem Działu Promocji i Karier i polegało na przeprowadzaniu badań ankietowych (§ 2 ust. 3 zarządzenia w sprawie monitoringu karier absolwentów). Częstotliwość przeprowadzania badania określona w regulaminie organizacyjnym i zarządzeniu w sprawie *monitoringu losów zawodowych absolwentów* nie była spójna, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.
(akta kontroli str. 58-111, 250-271)

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono badania ankietowe: w 2020 roku, w którym wzięło udział 193 absolwentów oraz w 2021 roku, w którym uczestniczyło 194 absolwentów. Ankietowani wskazywali, że: studia na Uczelni przygotowały ich do pracy w zawodzie (92%), zdobyli zarówno specjalistyczną wiedzę i umiejętności istotne dla wykonywania pracy w zawodzie, w tym interpersonalne (86%), 59% było zatrudnionych w trakcie badania ankietowego, z czego 35% wykonywało pracę zgodną z ukończonym kierunkiem studiów.

(akta kontroli str. 314-315, 1497-1498)

1.13. W ramach monitoringu karier zawodowych absolwentów Uczelni u pracodawców, jak wynika z wyjaśnień Kierownika Działu Promocji i Karier, pozyskiwano dane poprzez system *Ekonomiczne Losy Absolwentów*, w którym znajdowały się dane pochodzące z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz systemu POL-on. Kierownik wyjaśnił, że *Na podstawie tych informacji skonstruowano wskaźniki powodzenia na rynku pracy pozwalające na porównanie sytuacji zawodowej, zatrudnialności czy wysokości zarobków absolwentów uczelni. System ten jest wykorzystywany przez wszystkie Uczelnie w Polsce i na bieżąco monitorowany przez Ministerstwo Edukacji i Nauki*³⁹. *Kompetencje zatrudnionych absolwentów są omawiane z pracodawcami m.in. podczas realizacji praktyk zawodowych. Typowe badania – ankietowanie pracodawców nie jest prowadzone. Absolwenci PUZ w Suwałkach znajdują*

³⁷ W trakcie kontroli zasięgnięto informacji, w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f *ustawy o NIK*, w dwóch przedsiębiorstwach będących stroną umowy z uczelnią, odnośnie dotychczasowych korzyści, wynikających z zawartej umowy lub ich braku oraz ewentualnych, proponowanych zmian dostosowawczych w kształceniu, koniecznych z punktu widzenia strony umowy.

³⁸ Zarządzenie Rektora Uczelni nr 11/2021 z 27 stycznia 2021 r. i poprzedzające je zarządzenie nr 67/2018 z 29 czerwca 2018 r. w sprawie *ustalenia zasad monitoringu karier zawodowych absolwentów Uczelni* (dalej: *zarządzenie w sprawie monitoringu losów zawodowych absolwentów*).

³⁹ Dalej: *MEiN*.

zatrudnienie w firmach w całej Polsce oraz za granicą. Ankietowani są natomiast sami absolwenci – od razu po zakończeniu kształcenia oraz rok później. Ponadto Rektor wyjaśniła, że Na Uczelni, do 30 września 2019 r. działał Konwent powoływany przez Senat, w którego skład wchodził przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego i samorządu terytorialnego. Do zadań Konwentu należało m.in. opiniowanie spraw dotyczących nowych obszarów i efektów kształcenia. (...) Od 1 października 2019 r. (...) interesariusze zewnętrzni stali się integralną częścią Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Przedstawiciele pracodawców wchodzi w skład Wydziałowych Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz Zespołów ds. Jakości Kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, które zapewniając jakość kształcenia w ramach wewnętrznego systemu analizują kształcenie na kierunkach studiów pod kątem uwzględniania potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego oraz działają na rzecz realizacji i doskonalenia programów studiów.

(akta kontroli str. 1542-1544, 1545-1546)

1.14. PUZ w latach 2018–2021⁴⁰ zatrudniała kolejno 85, 87, 83 i 84 pracowników nie będących nauczycielami akademickimi, w tym w niepełnym wymiarze czasu pracy odpowiednio: sześciu, siedmiu, sześciu i siedmiu pracowników. Byli to pracownicy na stanowiskach: bibliotecznych, naukowo-technicznych, inżynieryjno-technicznych, administracyjnych, ekonomicznych i obsługi. (akta kontroli str. 316-319)

1.15. Uczelnia zatrudniała, do 30 września 2019 r., nauczycieli akademickich na stanowiskach: profesor zwyczajny, profesor nadzwyczajny, profesor wizytujący, starszy wykładowca, wykładowca, lektor i instruktor, a od 1 października 2019 r. na stanowiskach: profesor, profesor uczelni, adiunkt, asystent, lektor i instruktor. W latach 2018–2021⁴¹ zatrudniano kolejno 127, 121, 123 i 122 nauczycieli akademickich, w tym odpowiednio 97, 94, 93 i 96 dla których uczelnia była podstawowym miejscem pracy. (akta kontroli str. 320-322)

1.16. Według stanu na dzień 30 czerwca 2022 r. spośród 119 zatrudnionych nauczycieli akademickich dla 112 Uczelnia była jedynym miejscem pracy. Pozostali byli zatrudnieni dodatkowo w ramach stosunku pracy u jednego lub kilku pracodawców, bądź prowadzili działalność gospodarczą:

- w Wydziale Humanistyczno-Ekonomicznym liczba zatrudnionych nauczycieli akademickich wynosiła 38, żaden nie posiadał dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy i nie prowadził działalności gospodarczej;
- w Wydziale Ochrony Zdrowia liczba zatrudnionych nauczycieli akademickich wynosiła 47, w tym jeden (adiunkt) posiadał dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub prowadził działalność gospodarczą, a dla trzech (profesorów) Uczelnia była dodatkowym miejscem zatrudnienia;
- w Wydziale Politechnicznym liczba zatrudnionych nauczycieli akademickich wynosiła 34, w tym dwóch (adiunkt i profesor uczelni) posiadało dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub prowadziło działalność gospodarczą, z czego jeden u więcej niż jednego pracodawcy; dla jednego nauczyciela Uczelnia była dodatkowym miejscem zatrudnienia (adiunkt). (akta kontroli str. 321-322)

1.17. Analiza kwalifikacji 17 (tj. 14%)⁴² nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uczelni wykazała, że spełniali oni wymagania określone w art. 113 *UPSWiN* i w Statucie, tj. posiadali wymagane kwalifikacje, nie byli ukarani karą dyscyplinarną, posiadali pełną zdolność do czynności prawnych, korzystali z pełni praw publicznych i nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Potwierdzeniem spełniania tych wymagań były dokumenty poświadczające posiadane kwalifikacje oraz oświadczenia składane przez nauczycieli. (akta kontroli str. 324-325)

1.18. Nauczyciele akademicki podlegają okresowej ocenie w ramach oceny jakości w art. 113 *UPSWiN*, w szczególności w zakresie wykonywania obowiązków wymienionych w art. 115 tej ustawy. Zasady i kryteria dokonywania ocen określa *Regulamin okresowej oceny nauczycieli*

⁴⁰ Według stanu na 31 grudnia 2018 r.

⁴¹ Według stanu na 31 grudnia każdego roku.

⁴² Według stanu na 30 czerwca 2022 r. (aktualizacja danych na dzień 30 czerwca 2022 r.)

akademickich wprowadzony zarządzeniem Rektora⁴³. Oceną przeprowadzoną w IV kwartale 2021 roku objęto 96 nauczycieli akademickich, żaden nie otrzymał oceny negatywnej⁴⁴.

Analiza ocen 20 nauczycieli (tj. 21% objętych oceną) wykazała, że oceny zostały przeprowadzone zgodnie z zasadami i według kryteriów określonych w *regulaminie w sprawie okresowej oceny* oraz w terminach przewidzianych w *Harmonogramie okresowej oceny nauczycieli akademickich PUZ*⁴⁵ (tj. od 13 października 2021 r.⁴⁶ do 19 listopada 2021 r.⁴⁷). Spośród 20 nauczycieli: sześciu nie było wcześniej ocenianych, przy czym czterech było zatrudnionych w Uczelni krócej niż cztery lata, a dwóch od 6 do 13 lat⁴⁸; 14 było objętych okresową oceną w 2015 roku. Rektor wyjaśniła, że *Ostatnia ocena nauczycieli została dokonana w 2015 roku, w terminach określonych w Zarządzeniu Nr 5/2015 Rektora PWSZ w Suwałkach z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie ustalenia harmonogramu przeprowadzenia okresowej oceny. W związku z upływem, w roku akademickim 2018/2019, czterech lat od przeprowadzenia ostatniej okresowej oceny nauczycieli akademickich Rektor pismem z 28 stycznia 2019 r. zwróciła się do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego⁴⁹ o zajęcie stanowiska, czy: w myśl obowiązującej od 1 października 2018 r. UPSWiN przedmiotowa ocena powinna odbyć się w 2019 roku. W odpowiedzi na w/w pismo Dyrektor Departamentu Szkolnictwa Wyższego stwierdził „(...) zgodnie z art. 255 PWUSW, pierwsza ocena okresowa (...) powinna zostać dokonana do końca roku poprzedzającego rok przeprowadzenia pierwszej ewaluacji jakości działalności naukowej, tj. do 2020 roku⁵⁰. W kwietniu 2020 roku podjęto działania zmierzające do przeprowadzenia okresowej oceny nauczycieli, tj. przyjęto odpowiednie zarządzenia. Następnie zostały one uchylone, w związku z art. 51b ust. 5 pkt. 1 UPSWiN, którego brzmienie określa ustawa z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2⁵¹, tj. w okresie ograniczenia lub zawieszenia funkcjonowania uczelni nie przeprowadza się ocen okresowych nauczycieli akademickich. Procedura oceny nauczycieli akademickich została podjęta niezwłocznie po ustaniu w/w przyczyn na początku roku akademickiego 2021/2022.*

(akta kontroli str. 327-328, 1535-1541, 1553-1554)

1.19. W okresie objętym kontrolą Uczelnia uzyskała pozytywne oceny programowe PKA na sześciu kierunkach: pielęgniarstwo, finanse i rachunkowość, budownictwo, transport, bezpieczeństwo wewnętrzne, zarządzanie i inżynieria produkcji oraz pozytywny wynik powtórnej oceny programowej na kierunku filologia.

Powtórna ocena programowa kierunku filologia została przeprowadzona 22 grudnia 2020 r. w związku z wydaną przez PKA, 6 grudnia 2018 r., oceną warunkową. *Zadowolająco* oceniono wówczas program kształcenia, osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia⁵². Zastrzeżenia dotyczyły: [1] niezapewnienia studentom możliwości wyboru modułów zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% łącznej liczby punktów koniecznych do ukończenia studiów; [2] nieskutecznego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do tworzenia programu studiów i monitorowania jego realizacji; [3] niepodjęcia skutecznej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w kształtowaniu programu studiów i jego realizacji oraz [4] braku wymagań wstępnych wobec kandydatów na specjalność – język rosyjski. Podczas oceny przeprowadzonej w 2020 roku wdrożone przez Uczelnię

⁴³ Zarządzenie nr 57/2018 Rektora Uczelni z 7 czerwca 2018 r. w sprawie wprowadzenia *Regulaminu okresowej oceny nauczycieli akademickich w PUZ*. Regulamin zwany dalej: *regulaminem w sprawie okresowej oceny*. W okresie objętym kontrolą nie dokonywano zmiany tych zasad.

⁴⁴ Żaden nauczyciel nie odwołał się od oceny.

⁴⁵ Harmonogram wprowadzony zarządzeniem Rektora nr 79/2021 z 18 października 2021 r.

⁴⁶ Zgodnie z zarządzeniem Rektora w sprawie harmonogramu od 13 do 18 października 2021 r. wyznaczono termin powołania Wydziałowych Komisji ds. Oceny.

⁴⁷ Końcowy termin przedstawienia nauczycielom akademickim pisemnych ocen Komisji oraz potwierdzanie zapoznania się z oceną.

⁴⁸ Jeden z nauczycieli był zatrudniony na Uczelni od 8 stycznia 2008 r., przy czym w 2015 roku miał przerwę w zatrudnieniu na Uczelni.

⁴⁹ Dalej: *Minister*. Skrót ten odnosić się będzie również do Ministra Nauki i Edukacji.

⁵⁰ Pierwsza ewaluacja powinna odbyć się w 2022 roku.

⁵¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 695, ze zm.

⁵² Ocenę w pełni otrzymały pozostałe kryteria, tj.: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni, kadra prowadząca proces kształcenia, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia.

działania naprawcze uznano za wystarczające, poza zmianą zasad rekrutacji, co jednak nie miało wpływu na ocenę końcową⁵³. Uczelnia dostosowała zasady rekrutacji do art. 70 ust. 3 *UPSWiN* w roku akademickim 2021/2022. (akta kontroli str. 351-397)

W okresie objętym kontrolą Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia dwukrotnie pozytywnie oceniła działanie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (w roku akademickim 2019/2020 i 2020/2021) i nie sformułowała wniosków. Senat w tym okresie nie przeprowadzał oceny funkcjonowania Uczelni. Rektor wyjaśniła, że informacja dotycząca funkcjonowania Uczelni jest na bieżąco przekazywana do Senatu w związku z tym Senat nie skorzystał z przysługującego mu uprawnienia. (akta kontroli str. 402-417)

1.20. Uczelnia nie była zobligowana do prowadzenia audytu wewnętrznego, z uwagi na brak spełnienia przesłanki określonej w art. 274 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*⁵⁴ i audyt taki nie był prowadzony. W strukturze organizacyjnej Uczelni nie przewidziano komórki dedykowanej kontroli wewnętrznej. (akta kontroli str. 1499-1500)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przyjętej Strategii na lata 2021–2024 nie określono wyjściowych i docelowych wartości mierników realizacji poszczególnych celów oraz zasad monitorowania ich osiągnięcia, co utrudniało ocenę postępów, efektów i skuteczności realizowanych zadań oraz ocenę ryzyka nieosiągnięcia zaplanowanych działań.

Rektor wyjaśniła, że *Podanie konkretnych liczb w miernikach stanu ich realizacji na okres 4 lat nie jest możliwe. Termin osiągnięcia założonych celów i wskaźników to 2024 rok, czyli zakończenie obowiązywania Strategii. Zarówno cele, jak i mierniki stanu ich realizacji powstały zgodnie z zasadą SMART (są konkretne, mierzalne, osiągalne, realne i określone w czasie).* (akta kontroli str. 151-162, 1523-1529)

NIK zwraca uwagę, że przyjęte mierniki (np. *Liczba zadań wspólnie podejmowanych z instytucjami i organizacjami w regionie, Liczba publikacji o pozytywnym lub neutralnym wydźwięku w mediach*) nie zawierały precyzyjnych wartości (nie były skonkretyzowane), co utrudniało ocenę osiąganych efektów. Ponadto mierzalnych wskaźników realizacji celów i zadań nie zawierała również Strategia na lata 2012–2020, co wykazała kontrola przeprowadzona od 7 października 2020 r. do 22 grudnia 2020 r.

2. Regulamin organizacyjny Uczelni i zarządzenie Rektora w sprawie *monitoringu losów zawodowych absolwentów* zawierały sprzeczne uregulowania w zakresie częstotliwości prowadzenia badań ankietowych absolwentów Uczelni. Zgodnie z § 41 ust. 3 pkt 11 regulaminu organizacyjnego badania powinny być przeprowadzane po upływie trzech i pięciu lat od ukończenia studiów, a zgodnie z zarządzeniem w sprawie *monitoringu losów zawodowych absolwentów* bezpośrednio po zakończeniu studiów oraz po roku od ich ukończenia (badania ankietowe realizowano zgodnie z terminami określonymi w zarządzeniu Rektora).

Rektor wyjaśniła, że *Omyłkowo w Regulaminie Organizacyjnym Uczelni pozostały zapisy o częstotliwości monitorowania karier zawodowych absolwentów obowiązujące w latach 2016–2018. Zapisy w regulaminie zostaną niezwłocznie uaktualnione.* (akta kontroli str. 58-111, 250-271, 1523-1529)

OCENA CZĄSTKOWA

Uczelnia dostosowała swoją działalność do obowiązujących uregulowań prawnych i organizacyjnych, w tym w wymaganym terminie przyjęła Statut i regulamin organizacyjny, powołała pierwszą Radę Uczelni oraz Strategię, która jednak nie była opracowana rzetelnie. Nie określono w niej wyjściowych i docelowych wartości mierników realizacji celów, co utrudniało ocenę postępów i efektów realizowanych zadań. Uczelnia prowadziła w dziedzinie nauki i dydaktyki badania naukowe zgodnie z ustaloną klasyfikacją oraz uzyskała zgodę Ministra na obrotzenie czterech kierunków studiów. Oferta edukacyjna była dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy i potrzeb lokalnej społeczności, m.in. poprzez

⁵³ Termin następnego pomiaru programowego kierunku studiów wyznaczył rok 2024, w którym planowane jest zakończenie realizacji projektu. W tym celu w 2022 r. podjęto decyzję o audycie wewnętrznym, który służyłby w tym celu. W tym celu w 2022 r. podjęto decyzję o audycie wewnętrznym, który służyłby w tym celu. W tym celu w 2022 r. podjęto decyzję o audycie wewnętrznym, który służyłby w tym celu.

kształcenie na kierunkach w zawodach deficytowych i realizację studiów dualnych. Zapewniono również odpowiednio wykwalifikowaną kadrę – nauczyciele akademicki spełniali wymogi określone w art. 113 *UPSWiN*, a ich okresowe oceny przeprowadzono terminowo, tj. do 31 grudnia 2021 r. PUZ prowadziła monitoring karier zawodowych absolwentów, jednak NIK stwierdziła, że obowiązujące w tym zakresie uregulowania były niespójne.

OBSZAR

2. Zapewnienie bazy naukowo-dydaktycznej dla realizacji kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą, liczba studentów przyjętych do PUZ początkowo wzrastała i wynosiła: 562 w roku akademickim 2018/2019, 582 w roku 2019/2020 i 592 w roku 2020/2021, a następnie (w roku 2021/2022) zmniejszyła się do 566. Od roku 2019/2020 następował systematyczny spadek liczby studentów przyjętych na studia II stopnia (było to kolejno: 173, 172, 124), zaś wzrastała liczba studentów przyjętych na studia I stopnia (388, 385 i 403) i na jednolite studia magisterskie (21,35, 39)⁵⁵. Rektor wyjaśniła, że spadek liczby studentów przyjętych na studia w ostatnim roku 4,4%)⁵⁶ oraz systematyczne zmniejszanie się liczby osób przyjmowanych na studia II stopnia (o 28,3% w latach 2019/2020 – 2021/2022) *związany był m.in.: z pogłębiającym się niżem demograficznym, co powoduje ogólnopolską tendencję zmniejszania liczby studentów. Na spadek liczby studentów przyjętych do Uczelni miał również wpływ kryzys spowodowany epidemią COVID-19. Ponadto część potencjalnych studentów suwalskiej Uczelni rozpoczęła studia w większych ośrodkach akademickich zachęcona potencjalną możliwością studiowania wyłącznie w formie zdalnej.*

Rektor dodała: *Uczelnia każdego roku podejmuje wiele działań mających na celu zatrzymanie spadku przyjęć studentów na poszczególnych kierunkach studiów, w tym m.in. na studiach II stopnia, jak ekonomia. Należy zaznaczyć, iż sytuacja każdego roku ulega zmianie. Zmienia się zarówno zapotrzebowanie rynku regionalnego, jak i zainteresowania kandydatów studiami oraz ich możliwości finansowe w tym zakresie. Stąd też Uczelnia stale dostosowuje i modyfikuje ofertę, m.in. poprzez uruchamianie nowych kierunków studiów. W roku akademickim 2022/2023 PUZ uruchamia np.: inżynierię produkcji i transportu (st. II stopnia), finanse i rachunkowość (studia II stopnia) oraz pielęgniarstwo (studia II stopnia). Zachętę do podjęcia studiów ma również stanowić uruchomienie grup popołudniowo-weekendowych, które umożliwiają bezpłatne kształcenie w formie studiów stacjonarnych również osobom aktywnym zawodowo. Działania promocyjne i komunikacyjne ujęte są każdego roku w Strategii Promocji i Komunikacji, która powstaje m.in. w oparciu o ankietyzowanie studentów I roku. Wśród najważniejszych działań wymienić należy: wyjazdy promocyjne (pokazy z udziałem studentów); organizację konkursów, olimpiad, dni otwartych; udział w Podlaskim Festiwalu nauki, w targach edukacyjnych; organizację wydarzeń o charakterze społeczno-kulturalnym; reklamę w mediach masowego przekazu (Internet, radio, prasa, outdoor, kino, e-marketing).* (akta kontroli str. 620-623, 635-643)

Liczba studentów przyjętych na studia stacjonarne w latach 2018/2019-2021/2022 wynosiła kolejno: 358 (63,7% przyjętych studentów ogółem), 426 (73,2%), 592 (100%) i 566 (100%). Na żadnym kierunku liczba studentów studiów stacjonarnych nie przekraczała w okresie objętym kontrolą limitów określonych wewnętrznymi regulacjami PUZ⁵⁷. Przykładowo w roku akademickim 2021/2022 udział studentów przyjętych do ustalonych limitów wyniósł od 26,7% (na kierunkach: logistyka oraz zarządzanie i inżynieria produkcji – przyjęto po 16 studentów na 60 miejsc) do 95% (na kierunku pielęgniarstwo – 95 na 100). Zgodnie z art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym*⁵⁸, Uczelnia uzyskała zgodę na zwiększenie ogólnej liczby osób, które może przyjąć na studia stacjonarne na rok akademicki 2018/2019 o 42% powyżej liczby przyjętych na studia stacjonarne na rok 2017/2018 tj. do 490 osób⁵⁹. (akta kontroli str. 618-624, 1431-1434)

⁵⁵ W roku 2018/2019 na studia II stopnia przyjętych zostało 158 studentów, na studia I stopnia (kończących się tytułem inżyniera lub licencjata) – 404. Studia jednolite (kierunek pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna) funkcjonowały w PUZ od roku 2019/2020

⁵⁶ Największy spadek liczby studentów przyjętych do PUZ w roku 2021/2022 w porównaniu do roku 2020/2021 dotyczył kierunku ekonomia na studiach II stopnia i wyniósł 59% (z 44 do 18).

⁵⁷ Od roku akademickiego 2020/2021 limity określone były zarządzeniami Rektora, zaś wcześniej uchwałami Senatu Uczelni.

⁵⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 2183 ze zm. Ustawa uchylona z dniem 31 października 2018 r.

⁵⁹ Decyzja Ministra z 22 maja 2018 r. Wniosek w tej sprawie Rektor złożyła 12 lutego 2018 r.

Od roku akademickiego 2020/2021 Uczelnia nie przyjmowała osób na studia niestacjonarne. Rektor wyjaśniła, że powodem było zmniejszenie zainteresowania kandydatów – najprawdopodobniej z uwagi na brak możliwości finansowych – tą formą studiowania i nieosiągnięcie zakładanych limitów w rekrutacji. Kalkulacja przychodów i kosztów na studiach niestacjonarnych w roku akademickim 2020/2021 przeprowadzona w oparciu o liczbę zainteresowanych tą formą kandydatów wykazała, iż nadwyżka kosztów nad przychodami do pokrycia z przychodów własnych Uczelni wyniosłaby ok. 80.000 zł (kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne studia I stopnia – nadwyżka kosztów 29.740 zł, kierunek bezpieczeństwo wewnętrzne studia II stopnia – nadwyżka kosztów 32.490 zł, kierunek finanse i rachunkowość – nadwyżka kosztów 19.420 zł). W związku z tym zaproponowano kandydatom grupy popołudniowo-weekendowe, które umożliwiają studiowanie osobom pracującym w nieodpłatnej formie stacjonarnej. (akta kontroli str. 635-643, 1428-1430)

2.2. Liczba studentów Uczelni w latach akademickich 2018/2019–2021/2022 zmniejszyła się o 6,5% i wynosiła kolejno: 1.339 (w tym 1.078 na studiach I stopnia oraz 261 na studiach II stopnia), 1.307 (1.007 na studiach I stopnia, 279 na studiach II stopnia, 21 na jednolitych studiach magisterskich), 1.257 (926 na studiach I stopnia, 281 na studiach II stopnia, 50 na jednolitych studiach magisterskich) oraz 1.252 (910 na studiach I stopnia, 262 na studiach II stopnia, 80 na jednolitych studiach magisterskich). W ww. okresie zmniejszyła się głównie liczba kształcących się na studiach I stopnia, w szczególności na kierunkach: filologia (z 61 do 21, tj. o 65,6%), transport (ze 129 do 84, tj. o 34,9%), zarządzanie i inżynieria produkcji (ze 111 do 78, tj. o 29,7%) oraz ekonomia na studiach II stopnia (z 90 do 64, tj. o 28,9%). Zwiększyła się natomiast liczba studentów na kierunku pielęgniarstwo na studiach I stopnia (z 92 do 164, tj. o 78,3%).

Rektor, na pytanie o przyczyny spadku liczby studentów oraz podejmowanych działaniach w celu przeciwdziałania tej tendencji, wskazała na te same powody i działania, jak w przypadku spadku przyjęć na studia. Dodała przy tym, że w ramach promowania studiowania na kierunkach jak filologia, ekonomia, transport i zarządzanie i inżynieria produkcji prowadzone są m. in. kierunkowe konkursy (konkurs filologiczny, konkurs ekonomiczny), Dzień Mechatroniczny, Dzień Filologiczny (tzw. angielskie picie herbaty), Dzień Otwarty Wydziału Politechnicznego. Uczelnia organizuje również lekcje patronackie i pokazowe (m. in. dla uczniów klas technikum o profilu ekonomicznym, czy mechatronicznym).

(akta kontroli str. 625-628, 635-643)

Od roku akademickiego 2019/2020 PUZ, na podstawie § 39a ust. 1 pkt 1 rozporządzenia z Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 27 września 2018 roku w sprawie studiów⁶⁰, prowadziła jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna oraz stosownie do § 39a ust. 2 tego rozporządzenia kontynuowała kształcenie na studiach I i II stopnia na kierunku pedagogika do dnia zakończenia ostatniego cyklu kształcenia, rozpoczętego odpowiednio przed 1 października 2020 r. oraz przed 1 października 2022 r.⁶¹.

(akta kontroli str. 1435)

2.3. Uczelnia spełniała warunek określony w art. 63 ust. 3 *UPSWiN*. W latach akademickich 2018/2019–2021/2022 liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych stanowiła kolejno: 63,0%, 66,9%, 81,6% i 94,3% wszystkich studentów. (akta kontroli str. 625-628)

2.4. W latach 2018/2019–2021/2022 Uczelnię ukończyło kolejno: 389, 395, 332 i 279 studentów, w tym: 243, 254, 203 i 227 studentów studiów stacjonarnych. W ww. latach systematycznie spadał wskaźnik liczby absolwentów Uczelni, w stosunku do liczby słuchaczy z dnia rozpoczęcia studiów. Wynosił odpowiednio: 70,1%, 63,4%, 59,7%, 50,4%. Najmniejszy odsetek studentów kończących pełen cykl nauczania (uzyskujących odpowiedni tytuł zawodowy dotyczy kierunku filologia na studiach I stopnia) wynosił 36% w roku 2019/2020, 23,5% w roku 2020/2021, 31% w roku 2021/2022. Rektor wyjaśniła, że spadek w Anabinie liczby absolwentów wynika w stosunku do liczby słuchaczy z dnia rozpoczęcia studiów wynika ze skłaniania z list studentów. Do głównych powodów skłaniania należy: nieuzyskanie zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie, rezygnacja ze studiów, niezłożenie w terminie pracy

⁶⁰ Dz. U. z 2018 r. poz. 2412 z późn. zm.

⁶¹ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów.

dyplomowej. Należy zaznaczyć, że na liczbę skreśleń w roku akademickim 2020/2021 miała niewątpliwie wpływ sytuacja spowodowana epidemią COVID-19 oraz związany z nią strach, stres i niepewność co do dalszych warunków życia i funkcjonowania w społeczeństwie

W latach akademickich 2018/2019–2021/2022 z listy studentów skreślonych zostało kolejno: 227, 243, 267 i 266 studentów, w tym odpowiednio: 183, 186, 221 i 215 studentów I roku.

Najwyższy wskaźnik liczby absolwentów Uczelni, w stosunku do liczby słuchaczy z dnia rozpoczęcia studiów dotyczył w roku 2018/2019 kierunku bezpieczeństwo wewnętrzne na studiach I stopnia (80,7%), w roku 2019/2020 kierunku ekonomia na studiach II stopnia (83,7%), w roku 2020/2021 kierunku pedagogika na studiach I stopnia (87,0%), a w roku 2021/2022 kierunku pielęgniarstwo na studiach I stopnia (66,7%).

(akta kontroli str. 629-643)

2.5. W okresie objętym kontrolą wartość brutto środków trwałych znajdujących się na stanie Uczelni⁶² wzrosła z 63.355,0 tys. zł (na 31 grudnia 2018 r.) do 73.666,2 tys. zł (na 30 czerwca 2022 r.), w tym wartość: gruntów z 1.900,0 tys. zł do 1.923,4 tys. zł, budynków, lokali i obiektów budowlanych z 41.434,3 tys. zł do 46.166,2 tys. zł, maszyn, urządzeń i aparatów ogólnego zastosowania z 1.464,3 tys. zł do 1.820,9 tys. zł, urządzeń technicznych 1.652,8 tys. zł do 1.946,5 tys. zł oraz innych środków trwałych z 16.391,8 tys. zł do 21.602,7 tys. zł. Zmniejszyła się wartość środków transportu z 512,1 tys. zł do 206,5 tys. zł.

W latach 2019–2022 (I półrocze) zakupiono środki trwałe o wartości⁶³ 12.416,3 tys. zł, w tym 6.922,9 tys. zł w 2019 roku, 3.913,8 tys. zł w 2020 roku, 1.392,7 tys. zł w 2021 roku i 186,9 tys. zł w I półroczu 2022 roku. Były to głównie tzw. inne środki trwałe nabyte w ramach realizowanych projektów.

W ww. okresie PUZ sprzedała cztery środki trwałe – samochody (trzy w 2020 roku i dwa w 2021 roku⁶⁴) o wartości początkowej 417,1 tys. zł (w całości umorzone). Powodem była nieprzydatność środka trwałego ze względu na stan techniczny lub brak uzasadnienia ekonomicznego do dalszego użytkowania.

(akta kontroli str. 644-651)

Do dnia rozpoczęcia kontroli NIK (1 lipca 2022 r.) do ewidencji środków trwałych Uczelni nie wprowadzono gruntów (działki przy ul. Ciesielskiej), zakupionych w 2015 roku. Były one ujęte jako „środki trwałe w budowie”. Szerzej tę kwestię opisano w obszarze trzecim Wystąpienia.

2.6. Powierzchnia użytkowa budynków PUZ wynosiła 24,1 tys. m², z czego głównego obiektu przy ul. Noniewicza 10 w Suwałkach – 14,1 tys. m². Uczelnia posiadała też budynki w Suwałkach przy ulicy Sejneńskiej 30, Szkolnej 2 oraz ul. Ogrodowej 53A. W bazie dydaktycznej PUZ znajdowało się łącznie⁶⁵ 18 sal wykładowych (w tym dwie z ponad 120 miejscami), 13 sal laboratoryjnych i 27 pracowni specjalistycznych (m.in. Centrum Symulacji Medycznej, Aplikacyjne Centrum Mechatroniki, pracowni kryminalistyki). Studenci mieli także do dyspozycji pracownię dydaktyczno-sportową, strzelnicę (interaktywną) oraz Bibliotekę.

(akta kontroli: str. 660-662)

2.7. W celu sprawdzenia, czy obiekty budowlane Uczelni były utrzymywane w należytym stanie technicznym i estetycznym, użytkowane zgodnie z przeznaczeniem (art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*⁶⁶) oraz poddawane okresowym przeglądom (art. 62 ust. 1 *Prawa budowlanego*), a także czy zapewniono ochronę przeciwpożarową w zakresie określonym w art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. *o ochronie przeciwpożarowej*⁶⁷ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku zleciła – na podstawie art. 12 ust. 3 ustawy o NIK – odpowiednio PINB oraz PSP przeprowadzenie kontroli w ww. zakresie.

PINB poinformował NIK, że w okresie od 8 do 26 sierpnia 2022 r. przeprowadził kontrolę wszystkich, ośmiu obiektów budowlanych PUZ w wyniku której stwierdzono, że budynki

⁶² W tym niskocennych.

⁶³ W tym wartość środków trwałych przyjętych do ewidencji w związku z zakończeniem inwestycji.

⁶⁴ Wg daty likwidacji środka trwałego (zdjęcia z ewidencji środków trwałych). W jednym przypadku likwidacja nastąpiła w 2020 roku, natomiast sprzedaż w 2021 roku.

⁶⁵ Wg stanu na 1 lipca 2022 r.

⁶⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2351 ze zm. Ustawa zwana dalej: *Prawo budowlane*.

⁶⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 2057, ze zm.

są utrzymywane w należyłym stanie technicznym i estetycznym oraz użytkowane zgodnie z przeznaczeniem (poza jednym, który w trakcie kontroli nie był użytkowany). Wszystkie obiekty były poddawane okresowym kontrolom rocznym i pięcioletnim (poza kontrolą okresową instalacji odgromowej dla dwóch budynków), jednak zakres kontroli pięcioletniej czterech obiektów ograniczono do zakresu kontroli rocznej. Stwierdzono, że Uczelnia nie zgłosiła zakończenia robót adaptacyjnych budynku⁶⁸, a przeprowadzona kontrola robót budowlanych wykazała, że były one wykonane w sposób istotnie odbiegający od projektu budowlanego zatwierdzonego decyzją o pozwoleniu na budowę. PINB decyzją z 26 września 2022 r. zobowiązał PUZ do sporządzenia i przedstawienia czterech egzemplarzy projektu budowlanego zamiennego robót budowlanych polegających na adaptacji budynku, bądź wykonania określonych czynności lub robót budowlanych w celu doprowadzenia do stanu zgodnego z prawem. Termin realizacji wyznaczono na 30 czerwca 2023 r.

PSP przeprowadziła cztery kontrole budynków Uczelni, w terminie od 4 do 26 sierpnia 2022 r. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych, ocenę zgodności z wymaganiami ochrony przeciwpożarowej rozwiązań technicznych zastosowanych w obiektach budowlanych, rozpoznawanie możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej, rozpoznawanie innych miejscowych zagrożeń.

W wyniku obu kontroli stwierdzono nieprawidłowości i wydano decyzje o nakazie ich usunięcia, co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 465-542)

2.8. W latach 2019–2022 (I półrocze) Uczelnia wynajmowała pomieszczenia w Domu Studenta (dalej: DS) oraz pozostałych budynkach będących w jej zasobie, w tym m.in. na podstawie 183 umów zawartych w ww. latach.⁶⁹ Ponadto w DS występowały jednorazowe, bezumowne wynajmy pomieszczeń na podstawie obowiązującego w Uczelni cennika. Z wyjaśnień Rektor wynika, że wynajmy komercyjne nie miały wpływu negatywnego na realizację zadań statutowych, ani nie kolidowały z prowadzonymi zajęciami w budynkach Uczelni. Jednocześnie zaspokajały one w części potrzeby studentów i pracowników. Jak wskazała Rektor, wśród tych umów były m. in.: *wynajem powierzchni pod działalność gastronomiczną, tj. bufet, z którego korzystają studenci, wykładowcy oraz pracownicy administracji; wynajem powierzchni pod automaty z kawą i przekąskami – korzystają głównie studenci; wynajem dla Lingua Germanica – z usług tłumacza korzystają studenci, którzy w okresie wakacji wyjeżdżają do pracy za granicę (Niemcy); wynajem pomieszczenia dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku – współpraca polegająca na wspieraniu i rozwoju działalności dydaktycznej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej PUZ w Suwałkach, realizacja wspólnych przedsięwzięć, organizacja wykładów dla studentów.*

Z tytułu wynajmów PUZ uzyskiwała w okresie objętym kontrolą przychód w wysokości 2.428,7 tys. zł, w tym 1.189,6 tys. zł z wynajmu pomieszczeń w DS i 1.239,1 tys. zł z pozostałych pomieszczeń⁷⁰. Na koniec lat 2019–2021 i I półrocze 2022 r. zaległości z tytułu opłat za wynajem wynosiły kolejno: 5,7 tys. zł, 2,5 tys. zł, 0,3 tys. zł i 5,6 tys. zł.

(akta kontroli: str. 663-669, 1414-1423)

Analiza 12 umów na wynajem pomieszczeń, obowiązujących w latach 2019–2022 (I półrocze), w tym trzech zawartych przed tym okresem, wykazała, że:

- cena za wynajem ustalana była na podstawie obowiązującego cennika określonego zarządzeniami Rektora⁷¹, a w przypadku zawierania kolejnych długookresowych umów

⁶⁸ Wskazano na to w pkt 2.4.1. Wykazano, że w 2019 r. PUZ wykonała prace adaptacyjne w budynku, które miały być zakończone w 2020 r. Wskazano również, że w 2020 r. PUZ wykonała prace adaptacyjne w budynku, które miały być zakończone w 2021 r. Wskazano również, że w 2021 r. PUZ wykonała prace adaptacyjne w budynku, które miały być zakończone w 2022 r. Wskazano również, że w 2022 r. PUZ wykonała prace adaptacyjne w budynku, które miały być zakończone w 2023 r.

⁶⁹ Wskazano na to w pkt 2.4.1. Wykazano, że w 2019 r. PUZ zawarła 183 umowy na wynajem pomieszczeń. Wskazano również, że w 2020 r. PUZ zawarła 183 umowy na wynajem pomieszczeń. Wskazano również, że w 2021 r. PUZ zawarła 183 umowy na wynajem pomieszczeń. Wskazano również, że w 2022 r. PUZ zawarła 183 umowy na wynajem pomieszczeń.

⁷⁰ Wskazano na to w pkt 2.4.1. Wykazano, że w 2019 r. PUZ uzyskała przychód w wysokości 2.428,7 tys. zł. Wskazano również, że w 2020 r. PUZ uzyskała przychód w wysokości 2.428,7 tys. zł. Wskazano również, że w 2021 r. PUZ uzyskała przychód w wysokości 2.428,7 tys. zł. Wskazano również, że w 2022 r. PUZ uzyskała przychód w wysokości 2.428,7 tys. zł.

⁷¹ Wskazano na to w pkt 2.4.1. Wykazano, że w 2019 r. PUZ ustaliła cenę za wynajem pomieszczeń na podstawie cennika określonego zarządzeniami Rektora. Wskazano również, że w 2020 r. PUZ ustaliła cenę za wynajem pomieszczeń na podstawie cennika określonego zarządzeniami Rektora. Wskazano również, że w 2021 r. PUZ ustaliła cenę za wynajem pomieszczeń na podstawie cennika określonego zarządzeniami Rektora. Wskazano również, że w 2022 r. PUZ ustaliła cenę za wynajem pomieszczeń na podstawie cennika określonego zarządzeniami Rektora.

z tym samym podmiotem – również na podstawie negocjacji z uwzględnieniem dotychczasowej wysokości opłat,

- we wszystkich umowach zawarto zapisy zabezpieczające interes Uczelni, m.in. o: zakazie oddawania przedmiotu w podnajem lub bezpłatne używanie osobom trzecim bez zgody wynajmującego, zobowiązaniu do uiszczenia odsetek w przypadku opóźnień w płatności czynszu, prawie wypowiedzenia umowy przez wynajmującego w przypadku zalegania z zapłatą czynszu za dwa okresy płatności, karze umownej w przypadku niewydania niezwłocznie przedmiotu najmu w razie rozwiązania umowy oraz odszkodowania za bezumowne korzystanie z przedmiotu umowy,
- w trzech (z pięciu) analizowanych umowach, zawartych na okres powyżej jednego roku, ustalono coroczną waloryzację wysokości opłaty o roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszany przez GUS, którą przeprowadzano, zaś w dwóch umowach (zawartych w 2012 roku) przewidziano możliwość waloryzacji o kwartalny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych, ale od 2017 roku do ich rozwiązania (w 2020 roku) nie dokonywano zmiany w wysokości opłat. Rektor wyjaśniła, że wynikało to *niewielkiej kwoty wzrostu czynszu oraz z uwagi na dobrą współpracę z najemcami. Kwota wzrostu czynszu w skali 2 lat wyniosłaby 99,63 zł (...) oraz 138,00 zł*,⁷²
- we wszystkich analizowanych umowach wskazano na możliwość przeprowadzenia kontroli przedmiotu najmu, jednak w latach 2019–2022 kontroli takich nie przeprowadzano. Rektor wyjaśniła: *Pracownik działu administracyjno-gospodarczego, przekazując co miesiąc faktury za najem poszczególnym najemcom, wchodząc do pomieszczeń posiadał wiedzę dotyczącą ich wykorzystania, w związku z tym nie było potrzeby kontroli przedmiotu najmu,*
- wobec wszystkich (trzech) podmiotów objętych analizą, zalegających z opłatami wszczęto postępowania windykacyjne. W jednym przypadku skorzystano też z określonej w umowie możliwości wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym, w związku z zaleganiem z opłatami powyżej dwóch miesięcy. Na temat prawidłowości dochodzenia należności Uczelni oraz naliczania odsetek napisano w pkt 3.4. Wystąpienia.

(akta kontroli: str. 670-690, 1414-1423)

Odnosząc się do pytania o sposób wykorzystania bazy naukowo-dydaktycznej w okresie zawieszenia prowadzenia nauczania stacjonarnego w związku z pandemią COVID-19, Rektor wyjaśniła: *W początkowym okresie (...) były wykorzystywane głównie platformy zdalnego nauczania tzw. platformy e-learningowe. Kształcenie e-learningowe realizowane było początkowo za pomocą środowiska nauczania zdalnego o nazwie Moodle. W związku z pandemią COVID-19 Uczelnia rozwinęła możliwości techniczne w zakresie e-learningu wprowadzając platformę Eduportal (do października 2020 roku) i MS Teams (od października 2020 roku). W zakresie przygotowania Uczelni do funkcjonowania w okresie pandemii zorganizowano szkolenia, które miały na celu przygotowanie zarówno wykładowców, jak i studentów do korzystania z platform e-learningowych (np. 17 kwietnia 2020 r. – szkolenie z funkcjonowania Eduportal). Ponadto wykładowcy mieli możliwość dostępu do sal wykładowych i sprzętu w przypadku braku możliwości prowadzenia zajęć zdalnych w warunkach domowych. Od 27 maja 2020 r. (...) przywrócono możliwość realizacji zajęć dydaktycznych (głównie zajęć praktycznych) w trybie bezpośrednim w salach z zachowaniem środków bezpieczeństwa określonych w procedurze bezpieczeństwa higieniczno-sanitarnego podczas przebywania w pomieszczeniach uczelni w trakcie pandemii COVID-19.*

(akta kontroli: str. 1414-1423)

W związku z pandemią COVID-19 sześć podmiotów wystąpiło o zmniejszenie lub zawieszenie opłat za wynajem pomieszczeń, na które Rektor wyraziła zgodę. Ulgi w opłatach wynosiły od 20% do 100% i zostały udzielone podmiotom na okres łącznie od jednego miesiąca do 13 miesięcy (w przypadku bufetu)⁷³. Z tego tytułu przychody z najmu zmniejszyły się o 10,8 tys. zł w 2020 roku, 26,7 tys. zł w 2021 roku i 1,5 tys. zł w 2022 roku. Ponadto w związku

⁷² Kwartalne wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w latach 2018-2019 kształtował się na poziomie od 0,1% do 2%. Miesięczny czynsz w obu przypadkach wynosił po około 0,6 tys. zł.

⁷³ Jednorazowe zwolnienia z opłat były ustalane na okres jednego miesiąca, z wyjątkiem bufetu, gdzie wystąpiły dłuższe okresy zawieszenia opłat.

w tym Biblioteka (jednostka ogólnouczelniana), której zadaniem było m.in. gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie, udostępnianie materiałów bibliotecznych o profilu zgodnym z kierunkami reprezentowanymi na Uczelni, potrzebami dydaktycznym i kulturalnymi społeczności uczelnianej. Studentom zapewniono odpowiednie warunki do korzystania z zasobów Biblioteki. Wydzielono w niej m.in.: wypożyczalnię, czytelnię (z 44 miejscami siedzącymi), dwie kabiny pracy indywidualnej, kabinę pracy zbiorowej. Do dyspozycji studentów były 24 stanowiska komputerowe oraz niezbędny sprzęt, m.in. skanery, nagrywarki, drukarki, w tym urządzenia dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. (akta kontroli str. 58-111, 708-710)

Zbiory biblioteczne na 30 czerwca 2022 r. obejmowały 77.250 książek, 2.325 egzemplarzy czasopism, 1.989 materiałów audiowizualnych (1117 audiobooków) i 652 dokumenty elektroniczne. Biblioteka posiadała też opłacony dostęp do licencjonowanych zbiorów elektronicznych: 653.096 książek, 42.195 czasopism i 60 baz danych. W okresie objętym kontrolą zbiory były systematycznie uzupełniane. Z wyjaśnień Dyrektor Biblioteki wynika, że typowanie literatury do zakupu odbywało się na podstawie:

- analizy sylabusów pod kątem dostępności wskazanej w niej literatury przewidzianej na poszczególnych kierunkach,
- zgłoszeń wykładowców i studentów na formularzu zgłoszeniowym lub na stronie internetowej Uczelni, w zakładce *Zaproponuj książkę do zakupu* (w okresie objętym kontrolą wpłynęło łącznie 175 zgłoszeń na 731 pozycji literatury),
- analizy rynku wydawniczego (naukowego i akademickiego) pod kątem nowości, zgodnie z kierunkami kształcenia.

Badanie pięciu losowo wybranych zgłoszeń na zakup jedenastu tytułów literatury, złożonych przez wykładowców i studentów w latach 2021–2022 wykazała, że wszystkie zapotrzebowane pozycje zostały skierowane do zakupu (ujęto w zamówieniach) i w miarę dostępności zakupione. (akta kontroli str. 711-721)

Analiza sylabusów czterech kierunków studiów⁷⁷ wykazała, że w przypadku jednego kierunku (pielęgniarstwo) w Bibliotece dostępne były wszystkie pozycje wymaganej literatury. W pozostałych przypadkach niedostępnych było od 28,6% (dwie z siedmiu) do 61,9% (13 z 21) pozycji literatury podstawowej. Jednak dla każdej niedostępnej publikacji wskazywano (w wyszukiwarce elektronicznej) literaturę zastępczą.

Dyrektor Biblioteki wyjaśniła: *Biblioteka dokłada wszelkich starań, aby pozycje wskazane w sylabusie były bezpośrednio dostępne dla studenta w zasobach biblioteki. Jednakże zdarzają się sytuacje, że niektórych (...) publikacji nie można zakupić na rynku księgarskim, czy też w antykwariacie. Jeśli istnieje możliwość zakupu podanej pozycji w formie elektronicznej, wówczas dysponujemy elektroniczną wersją w bazie IBUK. Po wyczerpaniu wszystkich wariantów dróg zakupu danej pozycji, najczęściej w uzgodnieniu z wykładowcą, Biblioteka wskazuje zamienniki, które mogą być już w zbiorze biblioteki lub wybrane na rynku księgarskim i możliwe do zakupu. W sytuacjach kiedy dana pozycja książkowa jest potrzebna dla studenta i zamiennik w jego ocenie nie do końca satysfakcjonuje, stosowana jest procedura wypożyczeń międzybibliotecznych.* (akta kontroli str. 722-728, 731-735)

Odnosząc się do kwestii zasadności zamieszczania w sylabusach pozycji, które nie są dostępne w Bibliotece, ani na rynku wydawniczym i księgarskim, Rektor podała: *Brak jest regulacji, które narzucają wykładowcom korzystanie i umieszczanie w sylabusach wyłącznie literatury dostępnej w Bibliotece Uczelni. Należy zaznaczyć, że wykładowcy umieszczają w sylabusach publikacje, do których mają bezpośrednio dostęp i uznając je za istotne sami przekazują wymagane materiały studentom. Należy podkreślić, iż treści zawarte w literaturze podstawowej i uzupełniającej są omawiane bezpośrednio na zajęciach oraz przekazywane studentom w formie prezentacji. Nigdy nie zgłaszano, aby potrzebna publikacja nie była udostępniona studentowi. Należy podkreślić, że w dobie obecnej cyfryzacji zarówno wykładowca, jak i inne biblioteki mogą w każdej chwili udostępnić studentom wymagane*

⁷⁷ Próba objęto kierunki: pielęgniarstwo - studia I stopnia stacjonarne, bezpieczeństwo wewnętrzne - studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne, pedagogika - studia jednolite magisterskie i transport – studia I stopnia stacjonarne. Sprawdzono dostępność wymaganej literatury podstawowej dla losowo wybranych trzech przedmiotów na każdym z tych kierunków.

publikacje. Najważniejsze, aby student miał do tego dostęp, co osiąga samodzielnie lub przy współpracy z wykładowcami lub pracownikami Biblioteki. Umożliwia to procedura wypożyczeń międzybibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Korzystając z Katalogu Rozproszonych Bibliotek Polskich (KaRo) – gdzie zapewniany jest dostęp do ponad dwustu bibliotek – i z NUKAT, czyli Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego części bibliotek naukowych i akademickich, również nasz student może sprawdzić, w której bibliotece jest dostępny dany tytuł, następnie zgłasza potrzebę sprowadzenia tej publikacji. W Bibliotece PUZ posiadamy też dostęp do ACADEMICI – Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych. Ta ogromna baza publikacji pozwala na dostęp do kilkuset tysięcy pełnotekstowych publikacji naukowych – monografii, podręczników, skryptów, artykułów oraz całych numerów czasopism. (...) Żaden z zespołów Polskiej Komisji Akredytacyjnej wizytujących poszczególne kierunki prowadzone na Uczelni (w roku akademickim 2020/2021 wizytowane były: bezpieczeństwo wewnętrzne, pielęgniarstwo, zarządzanie i inżynieria produkcji, finanse i rachunkowość oraz filologia) nie zarzucił braku dostępności do literatury, nierzetelności w zakresie aktualizacji sylabusów, a także akceptował występowanie zamienników w określonych przypadkach, jak również każdą ze wskazanych metod dotarcia do potrzebnej literatury.

(akta kontroli str. 1414-1423)

Badanie dotyczące ośmiu pozycji literatury (po jednej z każdego przedmiotu dla którego stwierdzone zostały w ww. analizie braki w Bibliotece) wykazała, że w każdym przypadku istniała możliwość uzyskania publikacji za pośrednictwem wypożyczenia międzybibliotecznego (z co najmniej trzech bibliotek innych uczelni), a jednej – również w cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych ACADEMICA

(akta kontroli str. 729-730)

System biblioteczny Uczelni pozwalał zapisać się na oczekiwanie na określoną książkę, która jest w wypożyczeniu oraz śledzić status swojego zamówienia. Jeżeli na określoną pozycję oczekują inne osoby, nie ma możliwości prolongaty jej wypożyczenia. Jak wyjaśniła Dyrektor Biblioteki: *W momencie dostępności książki na którą się oczekuje, wypożyczający dostaje informację na maila, że książka jest dostępna do odbioru. W sytuacji, gdy jest więcej osób oczekujących, dana publikacja jest udostępniana czytelnikowi na dwa tygodnie, a nie standardowe 30 dni. Na podstawie analizy i obserwacji, które książki są najczęściej wypożyczane i tworzy się do nich kolejka, podejmowane są decyzje o zakupie danych pozycji i posiadanie tych tytułów w wielu egzemplarzach.*

(akta kontroli str.735-736)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przeprowadzone przez PINB i PSP kontrole⁷⁹ obiektów Uczelni wykazały kolejno:

- a) brak aktualnych protokołów instalacji odgromowej i protokołów okresowej kontroli oceny efektywności energetycznej zastosowanych urządzeń chłodniczych dwóch budynków; ograniczenie zakresu okresowej kontroli pięcioletniej do zakresu kontroli okresowej rocznej (czterech budynków); niezgłoszenie zakończenia robót adaptacyjnych budynku i zrealizowaniu ich w sposób istotnie odbiegający od projektu budowlanego;
- b) w budynku przy ul. Noniewicza 10 m.in.: [1] niesprawne technicznie dźwigi osobowe po uruchomieniu przeciwpożarowych włączników prądu; [2] niekompletny oraz nie w pełni sprawny system sygnalizacji pożaru; [3] niewydzielenie pożarowe pomieszczeń archiwum od pozostałej części obiektu; [4] nieprawidłowe wydzielenie pożarowe kondygnacji podziemnej od kondygnacji nadziemnej; [5] brak kompletnej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego; [6] brak scenariusza rozwoju pożaru oraz metody sterowania systemem sygnalizacji pożaru; [7] brak planów graficznych przedstawiających kierunki ewakuacji wraz z określonymi procedurami i trybami działania sygnalizacji pożaru w budynku przy ul. Sepienckiej 3a; [1] niesprawny technicznie przeciwpożarowy wyłącznik prądu; [2] niezabezpieczenie minimalnej szerokości dróg ewakuacyjnych; [3] brak zapewnienia minimalnej długości drogi ewakuacyjnej; [4] brak zabezpieczenia przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych; [5] instrukcja

bezpieczeństwa pożarowego nie przedstawiała w pełni stanu technicznego budynku oraz nie spełniała wymagań § 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. *w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów*⁷⁹.

Dyrektor Administracyjna wyjaśniła, że część nieprawidłowości już usunięto, a pozostałe zalecenia są w trakcie realizacji. Na 3 października 2020 r. do realizacji pozostała m.in. nieprawidłowość stwierdzona przez PINB dotycząca rozbieżności pomiędzy wykonanymi robotami adaptacyjnymi a projektem budowlanym. Wskazała, że nieprawidłowość zostanie usunięta po przeprowadzonym postępowaniu na wyłonienie wykonawcy projektu zamiennego. (akta kontroli str. 465-542)

2. Rektor nie uwzględnił potrzeb osób z niepełnosprawnościami przy organizowaniu od 1 października 2021 r. zajęć w pracowni specjalistycznej znajdującej się w budynku przy ul. Szkolnej 2, w której odbywały się zajęcia Wydziału Politechnicznego oraz w budynku przy ul. Sejneńskiej 30, w którym odbywały się zajęcia Wydziału Ochrony Zdrowia (w roku szkolnym 2021/2022 na kierunkach logistyka i pielęgniarstwo, a w rok szkolnym 2022/2023 również na kierunku kosmetologia), wbrew wymogom określonym w § 6 pkt 3 *rozporządzenia w sprawie warunków kształcenia*. Zgodnie z tym przepisem Rektor zapewnia uwzględnianie potrzeb osób z niepełnosprawnościami przy organizowaniu i wyposażaniu stanowisk pracy i miejsc kształcenia.

Sześciu (z dziewięciu) poddanych oględzinom pomieszczeń, w których prowadzone były zajęcia dydaktyczne nie wyposażono w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy i instrukcje o zasadach udzielania tej pomocy, a w jednym pomieszczeniu apteczka była wyposażona w środki przeterminowane, wbrew wymogom określonym w § 6 pkt 5 *rozporządzenia w sprawie warunków kształcenia*.

Rektor wyjaśniła, że *Budynek przy ul. Sejneńskiej 30 wybudowany został w roku 1970. Infrastruktura tego budynku nie została dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Uczelnia po likwidacji Akademickiego Zespołu Szkół tj. od października 2021 roku rozpoczęła użytkowanie czterech pomieszczeń na potrzeby studentów Wydziału Ochrony Zdrowia (dwie pracownie logistyczne i dwie sale pielęgniarstwa). Budynek pełni funkcję dydaktyczną oraz posiada wiele pomieszczeń z funkcją mieszkalną, które są obecnie wyłączone z użytkowania. Aby dostosować te pomieszczenia na potrzeby dydaktyczne uczelnia musi dokonać zmiany sposobu ich użytkowania. Wymaga to wykonania gruntownej przebudowy i adaptacji pomieszczeń na cele dydaktyczne. Powyższe wymaga sporządzenia dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem uzgodnień rzeczoznawców i zezwolenia na przebudowę. Przy powyższych pracach zostaną uwzględnione potrzeby dostępności do budynku i sal dydaktycznych dla osób niepełnosprawnych. Dostęp do sali 014 dla osób niepełnosprawnych przy ul. Szkolnej 2 zostanie zapewniony poprzez wyposażenie budynku w schodolaz do transportu osób na wózku.*

Budynki uczelni zostały wyposażone w 21 apteczek pierwszej pomocy. Apteczki znajdują się w laboratoriach, pracowniach i salach wykładowych gdzie występuje większe zagrożenie powstania urazu, np. urządzenia z elementami ruchomymi, ostrymi. Braki zostaną uzupełnione niezwłocznie.

NIK wskazuje, że zgodnie z § 9 *rozporządzenia w sprawie warunków kształcenia* dostosowanie warunków pracy i kształcenia w uczelni w ww. zakresie powinno nastąpić do 31 marca 2019 r.

W trakcie kontroli apteczkę wyposażono w środki do udzielania pierwszej pomocy przydatne do użycia. (akta kontroli str. 428-464, 1523-1529)

OCENA CZĄSTKOWA

Uczelnia posiadała bazę naukowo-dydaktyczną, niezbędną do realizacji kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów, w tym sale laboratoryjne i pracownie specjalistyczne wyposażone odpowiednio do potrzeb wynikających z programów nauczania, a także Bibliotekę, której zbiory stale uzupełniano zgodnie z sugestiami wykładowców i studentów. Najem pomieszczeń na cele dydaktyczne od innych podmiotów dokonywany był tylko w uzasadnionych sytuacjach, a udostępnianie własnych powierzchni odbywało się

⁷⁹ Dz. U. Nr 109, poz. 719.

na podstawie umów należycie zabezpieczających interesy Uczelni. W PUZ przestrzegano limitów przyjęć na studia, określonych wewnętrznymi regulacjami oraz prowadzenia kształcenia głównie na studiach stacjonarnych.

Stwierdzono jednak, że część pomieszczeń Uczelni, w których odbywały się zajęcia, zorganizowano nie uwzględniając potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a niektóre pomieszczenia nie zostały wyposażone w apteczki, zawierające środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy. Zlecone przez NIK kontrole PINB i PSP ujawniły ponadto nieprawidłowości dotyczące w szczególności: braku przeglądów instalacji ogromowej dla dwóch budynków, zakresu prowadzonych pięcioletnich przeglądów stanu technicznego budynków i ich przydatności do użytkowania, a także spełnienia warunków ochrony przeciwpożarowej.

OBSZAR 3. Gospodarowanie posiadanym majątkiem oraz środkami finansowymi.

Opis stanu faktycznego

3.1. W okresie objętym kontrolą Uczelnia prowadziła gospodarkę finansową na podstawie rocznych planów rzeczowo-finansowych, które sporządzono w terminie do 30 czerwca danego roku i niezwłocznie przekazano Ministrowi⁸⁰. Wszystkie plany, przed ich zatwierdzeniem przez Rektora, zostały pozytywnie zaopiniowane przez Radę Uczelni⁸¹, stosownie do art. 18 ust. 2 *UPSWiN*. Sporządzone w latach 2019–2022 plany uwzględniały kwoty przyznane Uczelni na dany rok, wynikające m.in. z komunikatów i decyzji Ministra⁸². W przypadku przyznania Uczelni dodatkowych środków (np. zmiany wysokości subwencji lub dotacji) plany były odpowiednio korygowane (aktualizowane)⁸³. (akta kontroli str. 737-835, 839-842, 435)

W Dziale I. *Rachunek zysków i strat* planów rzeczowo-finansowych Uczelni, w pozycji 03. *Subwencje na utrzymanie potencjału dydaktycznego i badawczego* ujmowano kwoty wynikające z komunikatów Ministra, pomniejszone o planowane z tych środków nakłady na zakup, wytworzenie lub ulepszenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Główny księgowy wyjaśnił: *Dysponenci środków w Uczelni przygotowujący dane do planu rzeczowo-finansowego składają zapotrzebowania, w których ujmują również potrzeby w zakresie zakup środków trwałych. Przy rozpatrywaniu tych zapotrzebowań są określane również źródła ich finansowania. Zatwierdzone przez Dyrektora administracyjnego zapotrzebowania stanowią podstawę do właściwego ujęcia skutków tych zamierzeń w planie finansowo-rzeczowym uczelni. Nakłady na zakup, wytworzenie lub ulepszenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, przewidywane do sfinansowania z subwencji, wykazywane były w planie rzeczowo-finansowym w Dziale IV. Informacje rzeczowe i uzupełniające.*

Do planów rzeczowo-finansowych Uczelni na lata 2019-2022 nie były dołączane analizy, ani uszczegółowienia, z których wynikałoby, która część subwencji miała być przeznaczana na wydatki bieżące (i ujęta została w pozycji 03. Rachunku zysków i strat) a która na nakłady inwestycyjne, rozliczane w czasie.

Wpływ środków finansowych z subwencji ujmowany był na koncie 740 – *Przychody z subwencji i dotacji*. W momencie przeznaczenia części na zakup, wytworzenie lub ulepszenie środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych, dokonywano przeksięgowania na konto rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie równolegle do odpisów amortyzacyjnych - zwiększano pozostałe przychody operacyjne.

Główny księgowy wyjaśnił, że ww. sposób ujmowania subwencji przyjęty został w oparciu o pisemne interpretacje MEiN⁸⁴, w których wskazano m.in., że *subwencja przeznaczona na cele bieżące powinna być wykazywana jako przychód roku, w którym jednostka otrzymuje*

⁸⁰ Wskazano, że plany rzeczowo-finansowe sporządzone przez Uczelnię w 2019 r. zostały przekazane Ministrowi 10 lipca 2019 r., w 2020 r. 15 czerwca 2020 r., w 2021 r. 15 czerwca 2021 r., a w 2022 r. 15 czerwca 2022 r. Wskazano również, że plany rzeczowo-finansowe sporządzone przez Uczelnię w 2019 r. zostały przekazane Ministrowi 10 lipca 2019 r., w 2020 r. 15 czerwca 2020 r., w 2021 r. 15 czerwca 2021 r., a w 2022 r. 15 czerwca 2022 r.

⁸¹ Wskazano, że plany rzeczowo-finansowe sporządzone przez Uczelnię w 2019 r. zostały zatwierdzone przez Radę Uczelni 10 lipca 2019 r., w 2020 r. 15 czerwca 2020 r., w 2021 r. 15 czerwca 2021 r., a w 2022 r. 15 czerwca 2022 r.

⁸² Wskazano, że plany rzeczowo-finansowe sporządzone przez Uczelnię w 2019 r. zostały zatwierdzone przez Radę Uczelni 10 lipca 2019 r., w 2020 r. 15 czerwca 2020 r., w 2021 r. 15 czerwca 2021 r., a w 2022 r. 15 czerwca 2022 r.

⁸³ Wskazano, że plany rzeczowo-finansowe sporządzone przez Uczelnię w 2019 r. zostały zatwierdzone przez Radę Uczelni 10 lipca 2019 r., w 2020 r. 15 czerwca 2020 r., w 2021 r. 15 czerwca 2021 r., a w 2022 r. 15 czerwca 2022 r.

⁸⁴ Wskazano, że plany rzeczowo-finansowe sporządzone przez Uczelnię w 2019 r. zostały zatwierdzone przez Radę Uczelni 10 lipca 2019 r., w 2020 r. 15 czerwca 2020 r., w 2021 r. 15 czerwca 2021 r., a w 2022 r. 15 czerwca 2022 r.

środki (...) ustawodawca dopuścił finansowanie z subwencji również działań inwestycyjnych. W tym przypadku nakłady poniesione na inwestycje zalicza się do rozliczeń międzyokresowych przychodów". (akta kontroli str. 846-854, 1362-1363, 1436-1439)

3.2. W latach 2019–2021 i w I półroczu 2022 roku przychody z działalności operacyjnej PUZ wynosiły kolejno: 31.336,5 tys. zł, 27.892,2 tys. zł, 28.337,5 tys. zł i 15.179 tys. zł, w tym z podstawowej działalności operacyjnej odpowiednio: 29.743,8 tys. zł, 26.621,1 tys. zł, 26.854,8 tys. zł i 13.558,3 tys. zł. Głównymi źródłami przychodów Uczelni w ww. okresach były:

- subwencje na utrzymanie potencjału dydaktycznego i badawczego, które wynosiły kolejno: 19.164,7 tys. zł, 20.349,8 tys. zł, 20.771,4 tys. zł i 10.720,6 tys. zł (61,0%, 73,0%, 73,3% i 70,6% przychodów działalności operacyjnej w poszczególnych latach),
- środki na realizację przedsięwzięć współfinansowanych ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych: 4.059,5 tys. zł, 1.366,7 tys. zł, 2.679,7 tys. zł i 1.261,6 tys. zł (13,0%, 4,9%, 9,5% i 8,3%),
- opłaty za świadczone usługi edukacyjne: 2.487,2 tys. zł, 2.021,1 tys. zł, 1.010,4 tys. zł i 330 tys. zł (7,9%, 7,2% i 3,6% i 2,2%),
- wpływy z działalności wyodrębnionej⁸⁵: 2.509,8 tys. zł, 1.901,9 tys. zł, 1.065,2 tys. zł i 0 zł (8,0%, 6,8%, 3,8% i 0%).

Uczelnia uzyskiwała też przychody finansowe, które wynosiły w ww. latach kolejno: 37,8 tys. zł, 89,6 tys. zł, 2,6 tys. zł i 1,9 tys. zł. (akta kontroli, str. 836-838)

3.3. Koszty działalności operacyjnej PUZ w latach 2019–2021 i w I półroczu 2022 roku wynosiły kolejno: 30.636,4 tys. zł, 26.293,4 tys. zł, 26.827,8 tys. zł i 13.102,7 tys. zł, w tym ponad 98% stanowiły koszty podstawowej działalności operacyjnej (odpowiednio: 30.367,7 tys. zł, 25.809,0 tys. zł, 26.780,1 tys. zł i 13.095,1 tys. zł). Głównymi pozycjami kosztów były: wynagrodzenia, które wynosiły kolejno: 18.059,7 tys. zł, 16.583,8 tys. zł, 16.818,0 tys. zł i 7.600,2 tys. zł (stanowiły 58,9%, 63,1%, 62,7% i 58% kosztów działalności operacyjnej w poszczególnych latach) oraz ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia: 3.984,8 tys. zł, 3.748,0 tys. zł, 3.741,0 tys. zł i 1.845,7 tys. zł (13,0%, 14,3%, 13,9% i 14,1%). Koszty finansowe Uczelni w ww. okresach wynosiły kolejno: 26,2 tys. zł, 7,7 tys. zł, 32,1 tys. zł i 1,6 tys. zł. (akta kontroli, str. 836-838)

Koszty bezpośrednio PUZ wynosiły w latach 2019–2021 i I półroczu 2022 r. kolejno: 22.748 tys. zł, 18.486,9 tys. zł, 19.269,2 tys. zł i 9.625,2 tys. zł, w tym koszty działalności dydaktycznej: 13.922 tys. zł, 13.429,8 tys. zł, 14.077,4 tys. zł i 6.696,6 tys. zł. Koszty wydziałowe wyniosły w ww. okresie kolejno: 2.014,2 tys. zł, 1.467,5 tys. zł, 1.379,2 tys. zł i 642,0 tys. zł, a koszty ogólnouczelniane: 5.133,5 tys. zł, 5.669,6 tys. zł, 6.007,7 tys. zł i 2.827,9 tys. zł. (akta kontroli str. 843)

W żadnym roku objętym kontrolą zrealizowane koszty Uczelni nie były wyższe niż określone w planach rzeczowo-finansowych po zmianach. (akta kontroli str. 836-838)

3.4. W latach 2019–2021 Uczelnia osiągnęła zysk netto w wysokości kolejno: 711,7 tys. zł, 1.680,7 tys. zł i 1.480,2 tys. zł. Stosownie do art. 409 ust. 3 *UPSWiN* przeznaczono go na fundusz zasadniczy. Na koniec I półrocza 2022 roku zysk Uczelni wyniósł 1.407,4 tys. zł. (akta kontroli str. 836-838, 1196)

Zobowiązania Uczelni wynosiły na koniec lat 2018–2021 kolejno: 2.441,7 tys. zł, 2.861,6 tys. zł, 2.881, 2.852,2 tys. zł, a na 30 czerwca 2022 r. 1.329,8 tys. zł. Były to w całości zobowiązania bieżące, głównie dotyczyły wynagrodzeń z pochodnymi oraz rozrachunków z tytułu dostaw i usług. (akta kontroli str. 855)

Należności pozostałe do zapłaty PUZ na koniec lat 2018–2021 wynosiły kolejno: 4.261,1 tys. zł, 4.528,5 tys. zł, 3.719,1 tys. zł i 3.613,9 tys. zł, a na 30 czerwca 2022 r. 3.479,6 tys. zł, w tym zaległości odpowiednio: 3.551,3 tys. zł, 3.730 tys. zł, 3.553,2 tys. zł, 3.445,6 tys. zł i 3.309,0 tys. zł⁸⁶. Największa pozycja zaległości (3.239,6 tys. zł) dotyczyła

⁸⁵ Koszty Bursy Szkolnej i Szkoły Policealnej nr 4 – obecnie nie prowadzone przez Uczelnię.

⁸⁶ Zaległości odpisane (sporne i wątpliwe) wynosiły odpowiednio: 3.432,5 tys. zł, 3.420,8 tys. zł, 3.403,0 tys. zł i 3.300 tys. zł.

nałożenia na wykonawcę robót budowlanych kar umownych w 2013 roku w związku z nieusunięciem usterek stwierdzonych przy odbiorze prac budowlanych i nieterminową realizacją umowy oraz w latach 2017–2018 w związku z nieusunięciem usterek stwierdzonych w okresie rękojmi. Kary były przedmiotem sporu sądowego.

Istotną pozycję zaległości w okresie objętym kontrolą stanowiły nieuregulowane przez studentów opłaty z tytułu usług edukacyjnych, które wynosiły na koniec ww. lat kolejno: 76,3 tys. zł, 304,1 tys. zł, 165 tys. zł, 55,4 tys. zł i 19,9 tys. zł⁸⁷. Ze względu na odchodzenie przez Uczelnię od studiów niestacjonarnych (coraz mniejszą liczbę studentów zobowiązanych do opłaty czesnego), zmniejszyła się kwota nowych zaległości z tego tytułu.

(akta kontroli str. 855)

Proces windykacji zaległości nie został w Uczelni uregulowany wewnętrznym aktem prawnym. Analiza należności 17 dłużników na łączną kwotę 3.317,9 tys. zł wykazała, że w dziewięciu przypadkach były to należności z tytułu nieuregulowanej opłaty za studia (32,1 tys. zł), w pięciu z tytułu wynajmu pomieszczeń (38,3 tys. zł) oraz po jednym z tytułu sprzedaży książek (1,5 tys. zł), udostępnienia sprzętu sportowego (6,5 tys. zł) oraz z tytułu nieuregulowanych kar umownych za nieusunięcie usterek przy odbiorze oraz stwierdzonych w okresie rękojmi (3.239,5 tys. zł, należność ta była przedmiotem postępowania sądowego). Ustalono, że:

- w przypadku nieterminowych płatności dotyczących 12 dłużników wysyłano wezwania do zapłaty⁸⁸, przy czym nastąpiło to od 20 do 267 dni po upływie terminu płatności (w tym 13 wezwań do sześciu dłużników wysłano od 68 do 267 dni po upływie terminu płatności), a w przypadku pozostałych pięciu dłużników wezwań nie wysłano;
- w czterech przypadkach sprawy skierowano do sądu oraz uzyskano sądowy nakaz zapłaty;
- naliczono i pobierano odsetki na dzień wpłaty oraz na dzień bilansowy, przy czym w ośmiu przypadkach od tego odstąpiono.

Uczelnia odzyskała, w latach 2019–2022 należności na łączną kwotę 66,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 543-616, 1485-1496)

W latach 2019–2022 w PUZ nie stosowano ulg w spłacie należności w formie rozłożenia ich na raty lub odroczenia spłaty.⁸⁹ Rektor Uczelni podjęła natomiast decyzje o umorzeniu zaległości od 11 dłużników na kwotę 12,7 tys. zł⁹⁰, w tym od pięciu studentów z tytułu nieuregulowania czesnego w wysokości 9,4 tys. zł. Analiza trzech decyzji w sprawie umorzenia zaległości w kwocie 3,9 tys. zł (30,7%) wykazała, że nastąpiło to zgodnie z art. 55 i 58 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 *ufp*. W dwóch przypadkach⁹¹ podstawą była okoliczność wskazana w art. 56 ust. 1 pkt. 3 ww. ustawy (zachodziło uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okaże się nieskuteczne)⁹², natomiast w jednym – art. 57 pkt 2 ustawy (na wniosek dłużnika, uzasadniony względami społecznymi)⁹³.

(akta kontroli str. 856-857)

3.5. W okresie objętym kontrolą PUZ otrzymała w formie subwencji i dotacji z budżetu państwa 109.798,7 tys. zł,⁹⁴ w tym:

- 24.640,7 tys. zł w 2019 roku (19.316,3 tys. zł z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, 3.012,5 tys. zł z dotacji podmiotowych oraz 2.311,9 tys. zł dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji pn. *Termomodernizacja budynku dydaktycznego PWSZ w Suwałkach*),
25.054,2 tys. zł w 2020 roku (20.014,3 tys. zł z subwencji na utrzymanie i rozwój

⁸⁷ W tym: 76,3 tys. zł w 2019 roku, 304,1 tys. zł w 2020 roku, 165 tys. zł w 2021 roku, 55,4 tys. zł w 2022 roku i 19,9 tys. zł w 2023 roku.

⁸⁸ W tym: 12 wezwań w 2019 roku, 12 wezwań w 2020 roku, 12 wezwań w 2021 roku i 12 wezwań w 2022 roku.

⁸⁹ W tym: 11 decyzji w 2019 roku, 11 decyzji w 2020 roku, 11 decyzji w 2021 roku i 11 decyzji w 2022 roku.

⁹⁰ W tym: 5 decyzji w 2019 roku, 5 decyzji w 2020 roku, 5 decyzji w 2021 roku i 5 decyzji w 2022 roku.

⁹¹ W tym: 2 decyzji w 2019 roku, 2 decyzji w 2020 roku, 2 decyzji w 2021 roku i 2 decyzji w 2022 roku.

⁹² W tym: 1 decyzja w 2019 roku, 1 decyzja w 2020 roku, 1 decyzja w 2021 roku i 1 decyzja w 2022 roku.

⁹³ W tym: 1 decyzja w 2019 roku, 1 decyzja w 2020 roku, 1 decyzja w 2021 roku i 1 decyzja w 2022 roku.

⁹⁴ W tym: 109.798,7 tys. zł w 2019 roku, 109.798,7 tys. zł w 2020 roku, 109.798,7 tys. zł w 2021 roku i 109.798,7 tys. zł w 2022 roku.

potencjału dydaktycznego, 4.039,9 tys. zł z dotacji podmiotowych i 1.000 tys. zł z subwencji w ramach przedsięwzięcia *Dydaktyczna Inicjatywa Doskonałości* (dalej: *DID*),

- 30.706,5 tys. zł w 2021 roku (20.844 tys. zł z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, 3.590,5 tys. zł z dotacji podmiotowych, 6.272 tys. zł z subwencji ze środków przeznaczonych na finansowanie zadań inwestycyjnych (dalej: *subwencja inwestycyjna*),
- 29.397,3 tys. zł w 2022 roku (24.400,7 tys. zł z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, 3.996,6 tys. zł z dotacji podmiotowych i 1.000 tys. zł w ramach *DID*).⁹⁵ (akta kontroli str. 858-866)

Z uzasadnienia do komunikatu Ministra z 27 maja 2020 r. wynika, że w 2020 r. zwiększenie subwencji na rozwój i utrzymanie potencjału dydaktycznego w wysokości 374,2 tys. zł miało złagodzić negatywne skutki związane z sytuacją epidemiczną wywołaną wirusem SARS-CoV-2 (powodującą m.in. ograniczenie wpływów ze stałych najmów). Było to zwiększenie o charakterze jednorazowym i miało nie wpływać na podstawę naliczenia subwencji w roku 2021. (akta kontroli str. 764-766)

Uczelnia w okresie objętym kontrolą otrzymała także:

- w 2019 roku zerokuponowe obligacje skarbowe o wartości nominalnej 15.317 tys. zł, które zostały wykupione przez Ministerstwo Finansów w 2021 roku,
- w 2021 roku środki w wysokości 1.000 tys. zł w ramach przedsięwzięcia *Inicjatywa wsparcia dążenia do doskonałości* (dalej: *IWDD*),
- w latach 2019–2022 (I półrocze) środki w wysokości kolejno: 6.916,2 tys. zł, 912,2 tys. zł, 6.228,8 tys. zł i 60,1 tys. zł na realizację projektów unijnych. (akta kontroli, str. 858-866)

Zgodnie z art. 407 ust. 1 *UPSWiN*, środki finansowe z subwencji i dotacji gromadzone były na wyodrębnionych rachunkach bankowych, których obsługę – od 1 stycznia 2020 r. – prowadził Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej: BGK, stosownie do art. 2 ust. 2 pkt 1 *PWUSW*). Środki finansowe zgromadzone na rachunkach funduszy stypendialnych oraz funduszy wsparcia osób niepełnosprawnych, zgodnie z art. 243 ust. 1 pkt 2 *PWUSW*, zostały przekazane na rachunki bankowe prowadzone w BGK do dnia 15 stycznia 2020 r. (akta kontroli str. 867, 1359-1361)

3.6. W ewidencji księgowej Uczelni nie prowadzono analityki do konta wydatków z subwencji wg zadań określonych w art. 365 *UPSWiN*. Z ewidencji kosztów wynika, że środki te wykorzystano głównie na wynagrodzenia z pochodnymi. W latach 2019–2022 (I półrocze) było to kolejno: 15.331,6 tys. zł, 16.057,8 tys. zł, 17.731,8 tys. zł i 8.330 tys. zł, w tym w ramach kształcenia studentów na studiach stacjonarnych odpowiednio: 9.237,2 tys. zł, 9.956,2 tys. zł, 11.506,8 tys. zł i 5.344,2 tys. zł, a w związku z utrzymaniem i rozwojem Uczelni, w tym domów i stołówek studenckich: 6.094,4 tys. zł, 6.101,6 tys. zł, 6.225 tys. zł i 2.985,8 tys. zł. (akta kontroli str. 868)

W latach 2019–2022 (I półrocze) Uczelnia nie realizowała inwestycji w obszarze działalności dydaktycznej, finansowanych ze środków subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego. Nakłady na nabycie aktywów trwałych z tej subwencji wyniosły w ww. latach 337,7 tys. zł⁹⁶, w tym 151,6 tys. zł w 2019 roku, 113,5 tys. zł w 2020 roku i 72,7 w 2021 roku. Poniesiono je na zakup: działek w celu zwiększenia miejsc parkingowych (151,6 tys. zł), samochodu na potrzeby administracji Uczelni (98,4 tys. zł), oprogramowania i urządzeń obsługujących serwer uczelni oraz służących ochronie danych (87,7 tys. zł). (akta kontroli str. 868)

3.6.1. Na zadanie określone w art. 365 ust. 1 pkt c *UPSWiN* (rozwój zawodowy pracowników) Uczelnia przeznaczyła w okresie objętym kontrolą 149,5 tys. zł⁹⁷. Środkami tymi sfinansowano

⁹⁵ Dotacja podmiotowa ze środków, o których mowa w art. 365 pkt 3 *UPSWiN* w latach 2019–2022 wynosiła kolejno: 2.929,5 tys. zł, 3.930,7 tys. zł, 3.499,2 tys. zł, i 3.905,6 tys. zł, zaś dotacja ze środków, o których mowa w art. 365 pkt 6 *UPSWiN* kolejno: 83 tys. zł, 109,2 tys. zł, 91,3 tys. zł i 91 tys. zł.

⁹⁶ Bez nakładów z *DID*.

⁹⁷ W tym: 55,4 tys. zł w 2019 roku, 45,2 tys. zł w 2020 roku, 26,5 tys. zł w 2021 roku i 22,4 tys. zł w I półroczu 2022 roku

szkolenia i konferencje, na które pracownicy byli kierowani przez Uczelnię (92,2 tys. zł) oraz dofinansowano (refundowano) koszty studiów podyplomowych, konferencji, szkoleń na wniosek pracownika. Zasady przyznawania dofinansowania kosztów podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Uczelni określone były zarządzeniem Rektora⁹⁸.

Analiza wydatków Uczelni, poniesionych w latach 2019–2022 (I półrocze) na rozwój zawodowy pracowników, w wysokości 52,4 tys. zł (35%) wykazała, że wykorzystano je zgodnie z przeznaczeniem. Dofinansowanie za studia, kursy, egzaminy, przyznawane pracownikom na ich wniosek, stosownie do wewnętrznych regulacji, nie przekraczało 70% prawidłowo udokumentowanych kosztów. (akta kontroli str. 879-887)

Uczelnia terminowo sporządziła i przekazała do MEiN sprawozdania z wykorzystania subwencji za lata 2019–2021. (akta kontroli, str. 888-891)

3.6.2. Uczelnia w 2021 roku nie miała zaplanowanych wydatków, które mogłaby zrealizować z otrzymanej subwencji inwestycyjnej w wysokości 6.272 tys. zł⁹⁹. Rektor wyjaśniła, że *przed przyznaniem tych środków, ze strony MEiN nie były kierowane żadne zapytania w zakresie potrzeb na wydatki majątkowe*. Uczelnia nie posiadała też zaciągniętych kredytów i pożyczek na sfinansowanie nakładów rzeczowych, które mogłyby być spłacone tymi środkami. Do końca 2021 roku PUZ wykorzystwała z subwencji inwestycyjnej 53,1 tys. zł na dofinansowanie zakupu systemu do obsługi magazynu typu Pick-by do Pracowni Logistyki, którego cena okazała się wyższa niż pierwotnie zakładano¹⁰⁰. (akta kontroli str. 892-893, 1395)

Z wyjaśnień Rektor wynika, że na 2022 rok zaplanowano wstępnie nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, które miały być pokryte z przyznanej subwencji inwestycyjnej w wysokości ponad 3 mln. zł w tym: 1) zakup centrali telefonicznej (80 tys. zł.), 2) zakup switcha i serwera do serwerowni (150 tys. zł), 3) zakup wyposażenia pracowni do prowadzenia studiów na kierunku położnictwo (2.500 tys. zł.), 4) Zakup pozostałych środków trwałych (niskocennych) w tym zbiorów bibliotecznych (300 tys. zł). Rektor poinformowała: *Uczelni nie były znane motywy leżące u podstaw decyzji ustawodawcy o przyznaniu dodatkowych środków finansowych na podstawie ustawy o budżecie, tj. okoliczności, że środki te powinny służyć finansowaniu przedsięwzięć związanych z odbudową gospodarki po pandemii COVID-19, jak również ułatwiałoby spełnianie wymogów wynikających z tzw. „Nowego Zielonego Ładu”, w tym pakietu „Fit for 55”, mającego na celu ograniczenie zmian klimatu i degradacji środowiska oraz sprawienie, że gospodarki unijnych krajów będą nowoczesne, oszczędzające zasoby i konkurencyjne. W związku z tym przy planowaniu wydatków nie uwzględniono ww. uwarunkowań.*

W 2022 roku (do końca I półrocza) wydatkowano z subwencji inwestycyjnej 41,4 tys. zł na niskocenne¹⁰¹ środki trwałe, w tym 15,1 tys. na książki do biblioteki. Rektor wyjaśniła: *Zakup wyposażenia pracowni na kierunkach medycznych został przesunięty na lata następne, z uwagi na brak pozytywnej opinii Polskiej Komisji Akredytacyjnej dot. prowadzenia studiów na kierunku położnictwo. Zakup centrali telefonicznej oraz switcha i serwera powinien zostać zrealizowany do końca 2022 roku. Zakupy pozostałych środków trwałych odbywają się sukcesywnie. W kolejnych latach otrzymana subwencja inwestycyjna będzie przeznaczana na niezbędne nakłady na uzupełnienie i wymianę rzeczowych aktywów trwałych potrzebnych do prawidłowego funkcjonowania uczelni i zapewnienie studentom dostępu do nowoczesnego zaplecza dydaktycznego.* (akta kontroli str. 894-895, 1396-1403)

Wpływ środków finansowych z tytułu subwencji inwestycyjnej został ujęty na koncie rozliczeń międzyokresowych przychodów. Następnie odpis amortyzacyjny od zakupionych środków trwałych zmniejszał stan rozliczeń międzyokresowych i zwiększał pozostałe przychody operacyjne. Taki sposób ujęcia subwencji był analogiczny do wskazanego w piśmie MEiN

⁹⁸ Zarządzenie Rektora z dnia 12 października 2020 r. w sprawie przyznawania dofinansowania kosztów podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Uczelni. (akta kontroli str. 879-887)

⁹⁹ Zarządzenie Rektora z dnia 12 października 2020 r. w sprawie przyznawania dofinansowania kosztów podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Uczelni. (akta kontroli str. 879-887)

¹⁰⁰ Zarządzenie Rektora z dnia 12 października 2020 r. w sprawie przyznawania dofinansowania kosztów podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Uczelni. (akta kontroli str. 879-887)

¹⁰¹ Zarządzenie Rektora z dnia 12 października 2020 r. w sprawie przyznawania dofinansowania kosztów podnoszenia kwalifikacji przez pracowników Uczelni. (akta kontroli str. 879-887)

z 10 grudnia 2021 r.¹⁰². W planie rzeczowo-finansowym ujmowane były koszty amortyzacji i równolegle księgowane przychody z odpisów amortyzacyjnych dotyczące aktywów trwałych, zakupionych z subwencji inwestycyjnej. Plan nie obejmował rozliczeń międzyokresowych przychodów, dlatego subwencja inwestycyjna nie była w nim wykazywana.

(akta kontroli str. 892-897, 1362-1364)

W Uczelni nie podejmowano decyzji o przeznaczeniu w 2022 roku subwencji inwestycyjnej na realizację zadań, o których mowa w art. 365 pkt 1 lit. a-c, pkt 2 lit. a-d oraz pkt 4 lit. a i b *UPSWiN*, na co pozwolił art. 31 ustawy z dnia 8 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw¹⁰³.

(akta kontroli str. 1396-1403)

3.7. W okresie objętym kontrolą Uczelnia realizowała pięć zadań inwestycyjnych, na które wydatkowała 3.971,9 tys. zł¹⁰⁴, w tym jedno finansowane z dotacji celowej budżetu państwa, uzyskanej w 2019 roku¹⁰⁵. Do końca czerwca 2022 roku zakończone zostały cztery inwestycje, a zakończenie ostatniej zaplanowano na drugą połowę 2022 roku.

(akta kontroli str. 898, 1435)

Na koniec I półrocza 2022 r. w ewidencji księgowej na koncie 080 – Środki trwałe w budowie ujęte było też zadanie *Nieruchomość ul. Ciesielska – budowa drogi przeciwpożarowej* o wartości 431,2 tys. zł. Zadanie rozpoczęto w 2015 roku (zakupiono działkę zabudowaną budynkiem za 430 tys. zł), a następnie – do 2022 roku nie realizowano. W I połowie 2022 roku poniesiono na nie nakłady w wysokości 1,2 tys. zł (opracowanie projektowe). Z wyjaśnień Rektor wynika, że Uczelnia w 2015 roku złożyła do Ministerstwa wnioski na 2016 rok o dofinansowanie inwestycji pn. „Program zakupu nieruchomości” przy ul. Ciesielskiej 11 oraz „Budowa drogi przeciwpożarowej wraz z zagospodarowaniem terenu na potrzeby Uczelni przy ul. Ciesielskiej 11”, jednak nie uzyskała dofinansowania. Wówczas zakupiła nieruchomość ze środków własnych. W kolejnych latach nie realizowano budowy drogi p.poż w związku z brakiem dofinansowania na realizację zadania (o środki występowano w 2017 i 2018 roku) Rektor dodała: *W związku z koniecznością budowy drogi przeciwpożarowej oraz powiększeniem parkingów (rozwój Uczelni, nowe kierunki - zapotrzebowanie na zwiększenie miejsc parkingowych) w marcu 2022 r. ponownie wznowiono działania związane z zagospodarowaniem terenu przy ul. Ciesielskiej. Zlecono opracowanie koncepcji przebiegu drogi przeciwpożarowej na terenie PUZ w Suwałkach – 1.230,00 zł brutto. W dniu 27 kwietnia 2022 r. złożono wnioski w sprawie przyznania środków finansowych na 2023 rok na realizację inwestycji związanej z kształceniem pn. „Dostosowanie drogi ppoż. wraz z rozbudową parkingu”. Informacja o przyznaniu dofinansowania przekazana będzie do końca br. Realizacja inwestycji planowana jest na rok 2023. Dofinansowanie zadania inwestycyjnego ze środków finansowych Uczelni uzależniona jest od wysokości otrzymanej dotacji.*

(akta kontroli str. 898-900, 1396-1403)

Do dnia rozpoczęcia kontroli NIK, do ewidencji środków trwałych Uczelni nie zostały wprowadzone grunty nabyte w związku z zakupem w 2015 roku ww. działki przy ul. Ciesielskiej 11, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Analiza dokumentacji¹⁰⁶ dotyczącej dwóch zakończonych w okresie objętym kontrolą zadań inwestycyjnych, o najwyższej wartości¹⁰⁷, tj.: *Adaptacji części budynku dydaktycznego dla profilu Centrum Symulacji Medycznej* (dalej: CSM) o wartości 1.866,3 tys. zł (realizowanej w latach 2018–2019) i *Budowy budynku dydaktycznego PWSZ kierunku transport* (dalej: *Laboratorium transportu*) o wartości 193,7 tys. zł (realizowanej w latach 2019–2020 w ramach projektu unijnego)¹⁰⁸ wykazała, że:

¹⁰² Pismo nr DBF-DBF.971.2.2021.HŻ

¹⁰³ Dz. U. z 2022 r. poz. 830, ze zm.

¹⁰⁴ Koszt inwestycji w latach 2019-2022 (I półrocze)

¹⁰⁵ Uczelnia uzyskała w 2019 roku dotację w wysokości 2.311,9 tys. zł na realizację inwestycji pn. *Termomodernizacja budynku dydaktycznego PWSZ w Suwałkach*. Nakłady na zadanie ogółem wyniosły 2.691,2 tys. zł. Realizacja inwestycji była objęta kontrolą P/20/026 – *Finansowanie szkolnictwa wyższego (nie stwierdzono nieprawidłowości)*.

¹⁰⁶ Bez dokumentacji z postępowań przetargowych.

¹⁰⁷ Z doboru wyłączono inwestycję objętą kontrolą P/20/026 – *Finansowanie szkolnictwa wyższego* („Termomodernizacja budynku dydaktycznego PWSZ w Suwałkach”).

¹⁰⁸ W okresie objętym kontrolą na zadania te wydatkowano odpowiednio: 946,5 tys. zł i 193,7 tys. zł.

- obie inwestycje zostały wykonane zgodnie z założeniami projektowymi, ze zmianami nie odstępującymi w sposób istotny od zatwierdzonego projektu budowlanego,
- CSM oraz *Laboratorium transportu* zostały przyjęte do użytkowania i prawidłowo ujęte w ewidencji środków trwałych Uczelni,
- zakończenie inwestycji w obu przypadkach nastąpiło z opóźnieniem wynoszącym 4 dni (*Laboratorium transportu*) i 299 dni (CSM), w związku z czym Uczelnia stosownie do zapisów zawartych umów, naliczyła wykonawcom kary umowne, które zostały potrącone z ich wynagrodzenia¹⁰⁹,
- w przypadku CSM wynagrodzenie wypłacone wykonawcy (z uwzględnieniem potrąconych kar) było wyższe od ustalonego „wstępnie” w umowie o 24 tys. zł. Zgodnie z § 3 ust.2 umowy ostateczne wynagrodzenie miało stanowić wynik iloczynu ilości wykonanych robót i cen jednostkowych podanych w kosztorysie ofertowym stanowiącym załącznik do oferty Wykonawcy. Jak wyjaśniła Rektor *Wypłacone wynagrodzenie obejmowało bezsporną kwotę należną wykonawcy za roboty wykonane i zweryfikowane przez Inspektora nadzoru. Wyższa od wstępnej o 24 tys. zł kwota wynikała z zakresu dodatkowych robót, który został zweryfikowany i zatwierdzony przez inspektora nadzoru inwestorskiego (...) na podstawie inwestorskiego obmiaru i rozliczenia faktycznie wykonanych robót budowlanych z ilością robót wykazanych przez wykonawcę inwestycji. (...) Podkreślić należy, iż wykonawca robót wykonując dodatkowy zakres prac lekceważył zapisy § 14 umowy, tj. przed przystąpieniem do wykonania robót nie przedstawiał kalkulacji cen jednostkowych oraz wynikającej z nich wzrostu wynagrodzenia, do czego był wielokrotnie wzywany oraz uporczywie kwestionował przedstawione przez Inspektora nadzoru ilości faktycznie wykonanych robót,*
- koszty obu analizowanych inwestycji nie przekroczyły wysokości środków zabezpieczonych na nie w planie rzeczowo-finansowym,
- inwestycje przyczyniły się do poprawy warunków kształcenia w Uczelni na kierunkach odpowiednio: pielęgniarstwo i transport – w ich wyniku powstały pomieszczenia dostosowane do celów dydaktycznych. (akta kontroli str. 901-1011, 1087-1094, 1424)

W latach 2019–2022 (I półrocze) PUZ zakupiła środki trwałe na kwotę 7.513,5 tys. zł¹¹⁰, w tym 107 środków trwałych o jednostkowej wartości przekraczającej 10 tys. zł, na łącznie 5.601,3 tys. zł¹¹¹. Analiza trzech zakupów inwestycyjnych (po jednym z lat 2019–2021)¹¹², w wyniku których uzyskano: *Zestaw elektroniczny do Pracowni Mechatroniki* o wartości 476,3 tys. zł, *Hamownię VT-2 Evo* do Laboratorium Transportu o wartości 80,3 tys. zł oraz *System do obsługi magazynu typu Pick-by wraz z technologią RFID* do Pracownia Logistyki do wartości 568,4 tys. zł, wykazała że:

- zakupy zostały zrealizowane terminowo, zgodnie z zakresem zawartych umów i przyjęte na stan środków trwałych,
- na dzień kontroli¹¹³ zakupione urządzenia znajdowały się w przeznaczonych dla nich pomieszczeniach dydaktycznych, były prawidłowo oznakowane i sprawne.

Z wyjaśnień Rektor wynika, że zakup ww. środków miał istotny wpływ na podniesienie jakości kształcenia studentów, w szczególności zwiększenia ich umiejętności praktycznych:

- *Zestaw elektroniczny umożliwia realizację zajęć praktycznych (ćwiczenia laboratoryjne, pracownia specjalistyczna) dla studentów V semestru kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji (...). Sprzęt ten umożliwia zapoznanie się z podstawowymi układami elektronicznymi, zasadą działania komponentów składowych, ponadto daje możliwość fizycznej weryfikacji praw elektrotechniki. (...) Nabyte podstawy umożliwiają realizację praktycznych umiejętności, w tym wdrożeń, dla nich studentów, pod kątem ich przygotowania do pracy. Marża*

¹⁰⁹ Wykazano, że CSM zostało przyjęte do użytkowania 12.01.2021 r., natomiast do ewidencji środków trwałych 12.01.2022 r.

¹¹⁰ Wykazano, że wartość zakupów PUZ w 2019 r. wyniosła 1 180 180 zł, w 2020 r. 2 885 280 zł, a w 2021 r. 3 448 050 zł.

¹¹¹ Wykazano, że wartość zakupów PUZ w 2019 r. wyniosła 1 180 180 zł, w 2020 r. 2 885 280 zł, a w 2021 r. 3 448 050 zł.

¹¹² Wykazano, że wartość zakupów PUZ w 2019 r. wyniosła 1 180 180 zł.

¹¹³ Wykazano, że wartość zakupów PUZ w 2019 r. wyniosła 1 180 180 zł, w 2020 r. 2 885 280 zł, a w 2021 r. 3 448 050 zł.

¹¹⁴ Wykazano, że wartość zakupów PUZ w 2019 r. wyniosła 1 180 180 zł.

Nowakowskiego zrealizowało dwie prace inżynierskie wykorzystując analizowany zestaw elektroniczny).

- Hamownia VT-2 Evo służy do przeprowadzania zajęć laboratoryjnych dla studentów V semestru studiów na kierunku transport oraz dla studentów II stopnia z inżynierii produkcji i transportu. (...) Sprzęt daje możliwość wzbogacenia wiedzy studentów w tematyce pomiaru mocy, daje możliwość analizy wykresów związanych z przebiegiem obciążeniowym silnika, charakterystyki momentu obrotowego, oporu toczenia. Ponadto daje możliwość przeprowadzania pokazów możliwości badania układu napędowego, diagnostyki parametrów rzeczywistych pojazdu, przeprowadzania weryfikacji zmian wyprzedzenia kąta zapłonu silnika typu ZI, jak również weryfikacji składów spalin i wskaźnika lambda w silnikach pracujących pod obciążeniem.
- System do obsługi magazynu typu Pick-by jest przeznaczony dla studentów logistyki. Zakupienie tych środków oraz umożliwienie ich wykorzystania na zajęciach dydaktycznych ze studentami zwiększyło konkurencyjność na rynku pracy studenta, który w sposób praktyczny nauczy się korzystania z systemu Pick by i RFID - innowacyjnego systemu kompletacji zwiększającego efektywność pracy firm logistycznych. Co więcej student nabędzie umiejętności analizy procesów logistycznych pod kątem opisywanych systemów stając się ekspertem w dziedzinie kompletacji. (akta kontroli, str. 652-659, 1012-1094)

3.8. PUZ w 2020 roku i 2022 roku otrzymała po 1000 tys. zł w ramach *Dydaktycznej inicjatywy doskonałości* (dalej DID), tj. przedsięwzięcia, o którym mowa art. 400 UPSWIN¹⁴.

W 2020 roku Uczelnia wykorzystwała w całości przyznane środki. Przeznaczono je na realizację wszystkich (16) zaplanowanych zadań, osiągając zamierzone cele. Najwięcej wydatkowano na: dostosowanie pracowni do kształcenia na kierunku logistyka oraz bezpieczeństwo wewnętrzne (318,4 tys. zł), modernizację pracowni na kierunku kosmetologia (121,1 tys. zł), uzupełnienie wyposażenia pracowni na kierunku produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych (116,3 tys. zł), uzupełnienie wyposażenia pracowni na kierunku ratownictwo Medyczne (99,5 tys. zł), uzupełnienie wyposażenia pracowni na kierunku transport (77,8 tys. zł) i uzupełnienie wyposażenia pracowni na kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji (54,4 tys. zł). Terminowo, zgodnie z § 6 ust. 1 umowy DID1, przekazano Ministrowi raport końcowy z realizacji przedsięwzięcia, zawierające rzetelne dane dotyczące poniesionych wydatków. (akta kontroli str. 1095-1113)

Analiza 15 pozycji wydatków, rozliczanych w ramach przedsięwzięcia, na kwotę 657,9 tys. zł (65,8% wszystkich wydatków w ramach umowy DID1) wykazała, że poniesiono je w okresie przewidzianym umową (do końca 2020 roku) i służyły realizacji celów przewidzianych tą umową. Dowody księgowe dokumentujące te wydatki zostały prawidłowo opisane, tj. w sposób wskazujący na ich związek z przedsięwzięciem, zgodnie z § 5 ust.1 umowy DID1. (akta kontroli str. 1114-1115, 1133)

Realizacja przedsięwzięcia w ramach umowy DID2 do 30 czerwca 2022 r. znajdowała się w początkowej fazie¹⁵. Uczelnia wykorzystwała 59,0 tys. zł (z otrzymanego 1.000 tys. zł) na realizację (częściową) czterech zadań z 13 przewidzianych w umowie tj.: kampanię informacyjno-promocyjną studentów i absolwentów (27,3 tys. zł), uzupełnienie zbiorów bibliotecznych w najnowszą literaturę z dziedziny nauk medycznych (16,8 tys. zł), doposażenie pracowni pedagogiki w pomoce dydaktyczne (14,6 tys. zł) i rozbudowę laboratorium Aplikacyjnego Centrum Mechatronicznego (0,3 tys. zł). Nie wydatkowano środków na dwa zadania zaplanowane do realizacji w okresie maj – czerwiec 2022 r., tj. zadanie nr 2 Wsparcie techniczne procesu dydaktycznego i zadanie nr 10 Doposażenie pracowni bezpieczeństwa wewnętrznego w przyrządy dozymetryczne i symulatora skażeń chemicznych. Rektor wyjaśniła, że *Uczelnia realizowała oba zadania w okresie zgodnym z załącznikiem nr 1 do umowy: w przypadku zadania nr 2 przeprowadziła procedurę postępowania o udzielenie zamówienia oraz dokonała wyboru Wykonawcy natomiast płatność z tytułu realizacji zadania została poniesiona w kolejnym miesiącu, tj. w lipcu 2022 r., a w ramach zadania nr 10 (...)*

¹⁴ Wysokość, sposób przekazania środków oraz zasady ich wykorzystania zostały określone w umowach zawartych pomiędzy Uczelnią a Ministrem, odpowiednio nr MNiSW/2020/188/DIR/DID z 16 marca 2020 r. (dalej: umowa DID1) i umowa nr MEIN/2022/1/DIR/DID z 4 maja 2022 r. (dalej: umowa DID2).

¹⁵ Zgodnie z planem realizacji przedsięwzięcia, większość zadań zaplanowano na II połowę 2022 roku.

dokonana zlecenia dostawy w dniu 14 czerwca 2022 r., natomiast nie miała wpływu na długi okres realizacji dostawy (określony został na 16 tygodni).

(akta kontroli str.1116-1132, 1414-1423)

W 2021 roku PUZ otrzymała także dodatkowe środki w wysokości 1.000 tys. zł w ramach przedsięwzięcia pn. *Inicjatywa wsparcia dążenia do doskonałości*¹⁶. Wykorzystano je w całości na zadania określone w umowie. Najwięcej środków wydatkowano na utworzenie i doposażenie pracowni na kierunku logistyka (624,2 tys. zł) oraz zarządzanie i inżynieria produkcji (118,3 tys. zł). Terminowo, zgodnie z umową, Uczelnia przedłożyła Ministrowi raport z ww. przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 1134-1166)

3.9. Zgodnie z art. 410 *UPSWiN* roczne sprawozdanie finansowe PUZ za lata 2019–2021 zostały zbadane przez firmę audytorską wybraną przez Radę Uczelni. W opinii biegłych rewidentów ww. sprawozdania: 1) przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Uczelni oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych za badany rok obrotowy, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o *rachunkowości*¹⁷ oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości; 2) były zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa i statutem PUZ; 3) zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami rozdziału 2 *ustawy o rachunkowości*. W żadnym przypadku nie wskazano zagrożeń w kontynuowaniu działalności *Uczelni* oraz nie sformułowano rekomendacji z przeprowadzonych badań sprawozdań finansowych.

(akta kontroli str. 1167-1170)

3.10. W okresie objętym kontrolą zasady pobierania opłat za usługi edukacyjne oraz warunki i tryb zwalniania z tych opłat w PUZ określała Uchwała Senatu Uczelni z 17 maja 2019 r.¹⁸. Wysokość opłat za świadczone przez PUZ usługi edukacyjne oraz termin ich wnoszenia ustalał corocznie Rektor w drodze zarządzenia, przed rozpoczęciem rekrutacji, w oparciu o planowany koszt kształcenia, określany na podstawie kalkulacji kosztów kształcenia. Jak wyjaśniła Rektor przy kalkulowaniu odpłatności za usługi edukacyjne w latach 2019/2020–2021/2022 brane były pod uwagę koszty ponoszone przez Uczelnię na poszczególnych kierunkach studiów, przy czym:

- rozliczenia kosztów bezpośrednich działalności dydaktycznej, związanych z kształceniem, w tym kosztów wynagrodzeń, których na bieżąco nie można zakwalifikować do kosztów w zakresie studiów w podziale na koszty kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz dalszego ich podziału na poszczególne kierunki studiów, dokonywano odpowiednio do liczby godzin dydaktycznych realizowanych w ramach tych studiów ujętych w rozliczeniu godzin ponadwymiarowych za dany rok akademicki,
- do rozliczenia kosztów pośrednich działalności dydaktycznej, związanych z kształceniem na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, i ich dalszego podziału na kierunki studiów, stosowano proporcje ustalone tak jak w przypadku kosztów bezpośrednich.

Z kalkulacji kosztów, sporządzonej w Uczelni za 2021 rok wynika, że koszt kształcenia jednego studenta wynosił wówczas od 3,3 tys. zł na kierunku pielęgniarstwo I stopnia do 38,5 tys. zł na kierunku filologia I stopnia. Główny księgowy wyjaśnił *Na wysokość kosztów kształcenia główny wpływ mają wynagrodzenia i ich pochodne. Koszt wynagrodzeń wraz z pochodnymi zależy od ilości godzin zajęć określonych w programie studiów. W przypadku małej liczby studentów wzrasta koszt kształcenia na jednego studenta. Z uwagi na niskie nabory studentów w ostatnich latach na kierunkach: filologia I stopnia, ekonomia I stopnia oraz produkcja i przetwórstwo surowców rolniczych I stopnia koszt kształcenia 1 studenta na tych kierunkach był znacznie wyższy niż na kierunkach, które w ostatnich latach cieszyły się znacznie większym zainteresowaniem przy naborze. W związku z powyższym w roku akademickim 2022/2023 rada uczelni podjęła decyzję o zmianach w opłatach na kierunku produkcji i przetwórstwa surowców rolniczych I stopnia, które w ostatnim roku miały najwyższą wartość opłat na kierunku z wyjątkiem opłat na kierunku pielęgniarstwa. Zmniejszenie wartości opłat*

¹⁶ Uchwała Senatu Uczelni z dnia 14 maja 2021 r.

¹⁷ Dz.U. z 2017 r. poz. 217 ze zm. (jednolity tekst) – w sprawie rachunkowości.

¹⁸ Uchwała Senatu Uczelni z dnia 17 maja 2019 r. w sprawie określenia zasad pobierania opłat za świadczone przez Uczelnię usługi edukacyjne oraz warunków i trybu zwalniania z tych opłat. W sprawie opłat na usługi edukacyjne studiów w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. prof. Edwarda Śniadeckiego w S.A.P.R.A.P.

„filologia I stopnia” w ostatnich latach spadało stąd duży koszt kształcenia na tym kierunku. W tym roku uczelnia zrekrutowała 25 osób co oznacza znaczny wzrost liczby studentów, w związku z powyższym kształcenie na tym kierunku zostało utrzymane.

(akta kontroli str. 1171-1188, 1194-1195, 1425-1427)

Zgodnie z art. 80 ust. 2 i 5 UPSWiN w każdym roku objętym kontrolą wysokość opłat za usługi edukacyjne była opiniowana przez samorząd studencki PUZ a informację o tych opłatach udostępniono w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Uczelni. Opłaty pobierane przez PUZ mieściły się w katalogu opłat za usługi edukacyjne, przewidzianym w art. 79 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 1189-1193)

3.11. Zgodnie ze Statutem PUZ, w Uczelni funkcjonowały fundusze :

- zasadniczy - w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 czerwca 2022 r. jego wartość zwiększyła się z 37.724,9 tys. zł do 56.756,7 tys. zł (o 19.031,8 tys. zł, tj. o 50,5%), głównie w związku z otrzymaniem w 2019 roku obligacji skarbowych o wartości nominalnej 15.317,0 tys. zł,
- stypendialny – jego wartość na koniec lat 2019–2021 wynosiła kolejno: 608,2 tys. zł, 1.108,6 tys. zł, 759,6 tys. zł, a na 30 czerwca 2022 r. wynosił 983,1 tys. zł,
- wsparcia osób niepełnosprawnych – na koniec lat 2019–2021 i I półrocza 2022 roku jego wartość kształtowała się na poziomie kolejno: 13,6 tys. zł, 26,6 tys. zł, 22,3 tys. zł i 43 tys. zł. Stosownie do art. 238 ust. 8 PWUSW w 2019 roku na rachunek tego funduszu przekazane zostały niewykorzystane w 2018 roku środki z dotacji na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom, będącym osobami z niepełnosprawnościami, warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia (17,5 tys. zł).

W PUZ utworzony był także Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. Stan środków tego funduszu wynosił na koniec lat 2019–2021 i 30 czerwca 2022 r. odpowiednio: 473,1 tys. zł, 565,2 tys. zł, 424,5 tys. zł i 531,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 1196-1199)

Uczelnia 9 kwietnia 2019 r. otrzymała nieodpłatnie 15.317 zerokuponowych obligacji skarbowych o wartości nominalnej 1.000 zł każda o terminie wykupu 25 maja 2021 r., z przeznaczeniem na zwiększenie funduszu zasadniczego. Zgodnie z § 9 Listu emisyjnego¹¹⁹ obligacje były zbywane z dyskontem, przy czym dyskonto to nie zostało określone. Obligacje zostały ujęte w ewidencji Uczelni według ceny nominalnej i w latach 2019–2020 nie były wyceniane na dzień bilansowy. Rektor wyjaśniła: *Obligacje jako aktywa finansowe zostały wprowadzone na ewidencję w cenie nabycia tj. w cenie określonej w liście emisyjnym nr 25/2019 Ministra Finansów z dnia 28 marca 2019 r., w którym wartość nominalna obligacji została ustalona na 1.000 zł. Z uwagi na fakt, że otrzymane obligacje były utrzymywane do terminu ich wymagalności, uczelnia uznała, że nie ma konieczności ich wyceny na koniec okresu sprawozdawczego tj. na dzień bilansowy w 2019 i 2020 roku.*

W polityce rachunkowości PUZ nie określono szczególnych zasad wyceny i sposobu ujęcia w ewidencji księgowej otrzymanych nieodpłatnie obligacji, o czym szerzej napisano w dalszej części wystąpienia, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. (akta kontroli str. 1362-1375)

Uczelnia nie podejmowała czynności w zakresie rozporządzania obligacjami przed terminem ich wykupu. Z tytułu ich zbycia 25 maja 2021 r. otrzymała wartość nominalną tj. 15.317 tys. zł. Koszty obsługi obligacji (rachunku powierniczego) wyniosły 2,5 tys. zł.

W 2021 roku Uczelnia nie wydatkowała środków uzyskanych z wykupu obligacji. W wyjaśnieniach Rektor podała, że na lata 2022–2026 PUZ ujęła zadania przewidziane do sfinansowania tymi środkami w wysokości 3.826,2 tys. zł.¹²⁰ Rektor dodała: *W kolejnych latach środki otrzymane ze zbycia obligacji skarbowych będą mogły być przeznaczone na inne, dotychczas nieplanowane inwestycje, a także zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania oraz rozwoju Uczelni.*

(akta kontroli str. 1362-1363, 1396-1403)

3.12. Kontrolą objęto wykorzystanie środków z Funduszu stypendialnego oraz Funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych.

¹¹⁹ List emisyjny nr 25/2019 Ministra Finansów z dnia 28 marca 2019 r.

¹²⁰ W I połowie 2022 r. wydatkowano z tych środków 1,2 tys. zł na inwestycję „Budowa drogi ppoż.” - sporządzenie dokumentacji projektowej.

3.12.1. Zasady i tryb przyznawania, wypłacania oraz wysokość świadczeń pomocy materialnej udzielanej z Funduszu stypendialnego określały regulaminy świadczeń dla studentów Uczelni, wprowadzane corocznie zarządzeniami Rektora¹²¹. Podziału środków na pomoc materialną dla studentów dokonywał Rektor w porozumieniu z samorządem studenckim, na podstawie informacji Głównego Księgowego o wielkości dotacji przyznanej z budżetu państwa na każdy rok oraz o stanie funduszu na początku roku akademickiego i wyliczeń dotyczących liczby studentów uprawnionych do otrzymania tych świadczeń wg stanu na dzień 31 października danego roku, tj. zgodnie z art. 414 ust. 1 UPSWiN.

Analiza 40 spraw dotyczących przyznania świadczeń, wypłaconych studentom w okresie objętym kontrolą¹²² wykazała, że środki z Funduszu stypendialnego zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem oraz z zachowaniem zasad określonych w regulaminach Uczelni. Świadczenia przyznane zostały – z dwoma wyjątkami – decyzjami administracyjnymi, na podstawie terminowo złożonych pisemnych wniosków studentów, które spełniały wymogi formalne i zostały zweryfikowanych przez wydziałowe komisje stypendialne. Wysokość udzielonych świadczeń była zgodna z ustalonymi stawkami. Stwierdzono natomiast, że:

- 1) Przyznanie dwóch objętych kontrolą zapomóg (w 2020 roku i w 2021 roku) nastąpiło bez wydania decyzji administracyjnych. Pozytywna opinia prorektora ds. studenckich i dydaktyki, ze wskazaniem kwoty oraz zgoda Rektora na wypłatę zapomogi, wyrażone zostały w formie odrębnego zapisu w wniosku złożonym przez studenta. Rektor wyjaśniła: *Przyznanie zapomóg w okresie pandemii COVID-19, odbywało się w szczególnych warunkach, w oparciu o zapisy art. 63 ust. 3 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-Cov-2, który stanowi, że w okresie ograniczenia lub zawieszenia funkcjonowania uczelni zapomoga, o której mowa w art. 86 ust. 1 pkt 3 jest przyznawana przez rektora. Przepisów Kpa i art. 92 ust. 2 nie stosuje się. Wobec powyższego zapomogi przyznawano w trybie uproszczonym z pominięciem zapisów Kpa.*
- 2) W jednej decyzji¹²³ podano nieprawidłowy okres, na który przyznane zostało świadczenie, tj.: „od 1 października 2021 r. do upływu 60 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub do czerwca 2022 r.”, mimo że student kończył studia w pierwszym semestrze roku akademickiego 2021/2022. Zgodnie z obowiązującym w Uczelni *Regulaminem świadczeń dla studentów*, gdy ostatni rok studiów trwa jeden semestr, student może otrzymywać świadczenia przez okres do pięciu miesięcy, tj. w tym przypadku najdłużej do lutego 2022 r. Rektor w wyjaśnieniach przyznała, że w decyzji tej treść postanowienia powinna brzmieć „od 1 października 2021 r. (...)nie dłużej niż do lutego 2022 r.” (...). Zapis „do czerwca 2022 r.” należy traktować jako omyłkę pisarską. Rektor dodała przy tym, że błędny zapis w decyzji nie dawał podstawy do domagania się przez studenta wypłaty świadczenia w okresie dłuższym, ze względu na zasady określone *Regulaminie świadczeń dla studentów*.

Wszystkie decyzje w sprawie przyznania pomocy materialnej zawierały pouczenie o możliwości odwołania się w ciągu 14 dni od dnia jej doręczenia.

(akta kontroli str. 1200-1287, 1414-1423)

W latach 2019-2022 (I półrocze) na pomoc materialną dla studentów wydatkowano z Funduszu stypendialnego kolejno: 3.409,4 tys. zł, 3.430,3 tys. zł, 3.848,2 tys. zł i 2.510,4 tys. zł., co stanowiło odpowiednio 116,4%, 87,3%, 110% i 91,8% dotacji przyznanych na ten cel w danym roku. Stosownie do art. 414 ust.3 UPSWiN stypendia rektora stanowiły nie więcej niż 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, stypendia socjalne oraz zapomogi. Środki niewykorzystane w poszczególnych latach zwiększał Fundusz

¹²¹ Regulamin świadczeń dla studentów, uchwalony przez Radę Uczelni, z dnia 11 października 2018 r., w sprawie świadczeń pomocy materialnej dla studentów, uchwalony przez Radę Uczelni, z dnia 11 października 2019 r., w sprawie świadczeń pomocy materialnej dla studentów, uchwalony przez Radę Uczelni, z dnia 11 października 2020 r., w sprawie świadczeń pomocy materialnej dla studentów, uchwalony przez Radę Uczelni, z dnia 11 października 2021 r., w sprawie świadczeń pomocy materialnej dla studentów, uchwalony przez Radę Uczelni, z dnia 11 października 2022 r.

¹²² Akta kontroli str. 1200-1287, 1414-1423.

¹²³ Decyzja nr 15-339/4334/4-2/21 z dnia 11 października 2021 r.

Z pomocy materialnej skorzystało w latach 2019–2022 (I półrocze) kolejno 537, 546, 435 i 391 studentów¹²⁴.
(akta kontroli str. 1200-1287)

3.12.2. Z Funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych Uczelnia w latach 2019–2022 (I półrocze) wykorzystala kolejno 87,1 tys. zł, 96,2 tys. zł, 95,6 tys. zł i 24,9 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 104,9%, 88,1%, 104,7% i 54,6% dotacji na ten cel przyznanych przez MEIN¹²⁵. Środki służyły finansowaniu wydatków na zapewnienie warunków studiowania wszystkim osobom z niepełnosprawnościami (np. konserwacja wind, zakup specjalistycznej literatury do Biblioteki oraz urzędzeń ułatwiających naukę, wynagrodzenie pełnomocnika ds. studentów niepełnosprawnych – od września 2021 r.¹²⁶), jak również dofinansowaniu indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami, umożliwiającymi lub ułatwiającymi im studiowanie – na podstawie składanych przez nich wniosków. Zgodnie z obowiązującymi w PUZ regulaminami dotyczącymi dofinansowania zadań związanych ze stwarzaniem studentom będącymi osobami z niepełnosprawnościami warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia¹²⁷, student posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mógł złożyć wniosek o dofinansowanie poniesionych wydatków na ww. zadanie do końca każdego kwartału. Z tej formy wsparcia skorzystało: siedmiu z 36 studentów z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w 2019 roku, dziewięciu z 29 w 2020 roku, 11 z 31 w 2021 r. i dziewięciu z 31 w I połowie 2022 roku¹²⁸.

Analiza wydatków w wysokości 53,1 tys. zł poniesionych z ww. funduszu w latach 2021–2022 (I półrocze)¹²⁹ (44,1% wydatków z funduszu w tym okresie) wykazała, że środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem, tj. na zakup: krzeseł ewakuacyjnych, szafek do ich przechowywania, wózka inwalidzkiego do Domu Studenta, publikacji naukowych w formie elektronicznej (ebook) z bazy IBUK Libra oraz dofinansowanie kosztów na podstawie prawidłowo złożonych wniosków studentów¹³⁰ (zwrot kosztów przewidzianych w regulaminie, tj. na zakup: artykułów biurowych, tonerów, drukarek, zajęć ruchowych/karnetu na siłownię). Wszystkie analizowane wydatki zostały ujęte w ewidencji funduszu, przy czym koszty zakupu w 2021 roku krzeseł ewakuacyjnych, szafek i wózka inwalidzkiego (za łącznie 15 tys. zł) jako nakłady na „sprzęt i urządzenia wspierające proces nauczania”, zamiast „pozostałe wyposażenie, sprzęt i urządzenia specjalistyczne służące osobom z niepełnosprawnościami”, co w konsekwencji spowodowało wykazanie ich w niewłaściwych pozycjach sprawozdania z wykorzystania dotacji. Z wyjaśnień Głównego księgowego wynika, że błąd w zakwalifikowaniu wydatku wynikał z *podobieństwa w opisie pozycji rodzaju wydatku*.

(akta kontroli str. 1288-1342, 1425-1427)

3.12.3. Uczelnia terminowo przekazała Ministrowi sprawozdania z wykorzystania dotacji na świadczenia dla studentów oraz dotacji na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia. Sprawozdania te zawierały dane wynikające z ewidencji księgowej prowadzonej dla tych środków.

(akta kontroli str. 1253-1287, 1316- 1356)

¹²⁴ Dane dotyczą liczby przyznanych świadczeń. Jeżeli jedna osoba otrzymała dwa różne świadczenia, została wykazana jako dwie osoby. W przypadku stypendium socjalnego, dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium rektora wskazano dane o liczbie osób korzystających z pomocy materialnej w okresie od stycznia do czerwca danego roku, przyznanych na podstawie decyzji wydanych w roku poprzednim (na rok akademicki).

¹²⁵ W każdym roku fundusz zwiększały środki niewykorzystane z roku poprzedniego.

¹²⁶ Pełnomocnik powołany Zarządzeniem nr 49/2021 Rektora z dnia 31 sierpnia 2021 r.

¹²⁷ W okresie objętym kontrolą obowiązywały: Regulamin dofinansowania zadań związanych ze stwarzaniem studentom będącym osobami niepełnosprawnymi do pełnego udziału w procesie kształcenia w Uczelni, wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 80/2014 z 21 października 2014 r., a następnie Regulamin określający warunki studiowania osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności w Uczelni, wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 77/2021 z dnia 18 października 2021 r.

¹²⁸ Część studentów złożyła w jednym roku więcej niż jeden wniosek (w różnych kwartałach) – każdy został rozpatrzony pozytywnie.

¹²⁹ Prawidłowość wydatkowania środków z funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych w latach 2019-2020 była kontrolowana w ramach kontroli P/20/026 – *Finansowanie szkolnictwa wyższego*. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹³⁰ Wszystkie analizowane wnioski spełniały warunki określone w regulaminie, w tym zostały sporządzone na odpowiednim formularzu, dołączono do nich orzeczenie właściwego organu, potwierdzające stopień niepełnosprawności i dokumenty potwierdzające wysokość poniesionych kosztów. Przeznaczenie środków, o które występowali studenci, mieściło się katalogu dofinansowanych kosztów, określonym w regulacji wewnętrznych Uczelni).

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dochodzenie należności przez Dział Księgowości Uczelni nie przebiegało w pełni rzetelnie. Pisemne wezwania do zapłaty do sześciu (z 12) dłużników wysłano od 68 do 267 dni po upływie terminu płatności, a w przypadku pięciu nie wysłano ich w ogóle (od terminu płatności do uregulowania należności minęło od 66 do 138 dni¹³¹). Ponadto w przypadku ośmiu dłużników nie naliczono i nie zaewidencjonowano odsetek na dzień bilansowy (270,3 zł), a na dzień wpłaty nie pobrano odsetek w łącznej wysokości 437,86 zł.

(akta kontroli str. 543-617, 1485-1496)

Stosownie do art. 42 ust. 5 upf jednostki sektora finansów publicznych zobowiązane są do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. W myśl art. 408 ust. 3 *UPSWiN* Uczelnia prowadzi rachunkowość zgodnie z przepisami *ustawy o rachunkowości*. W art. 6 ust. 1 tej *ustawy* wskazano, że w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego, niezależnie od terminu ich zapłaty.

Rektor wyjaśniła, że *Uczelnia nie wprowadziła szczególnych wewnętrznych procedur w zakresie podejmowania czynności zmierzających do wykonania zobowiązań przez dłużników*. Czynności były podejmowane w przypadku stwierdzenia nieterminowości rozliczeń finansowych z kontrahentami przez pracownika działu księgowości odpowiedzialnego za analizę poprawności sald rozrachunkowych oraz terminowości rozliczeń finansowych z kontrahentami, studentami i słuchaczami. Pracownik (...) wystawiał wezwania do zapłaty zalegającym z płatnościami, a przed wystaniem wezwania niejednokrotnie kontaktował się z dłużnikami telefonicznie. Działania te, choć wprost nie wynikające z wypełnienia *ustawy o finansach publicznych* przyczyniały się do spłat przez dłużników należności. W przypadku nieregulowania płatności pomimo wezwań sprawy były przekazywane radcy prawnemu w celu podjęcia dalszych czynności w celu wyegzekwowania należności uczelni. Ponadto system BAZUS (...) generuje na bieżąco wezwania do zapłaty w przypadku opóźnień w zapłacie należności przez studentów i słuchaczy, które są codziennie wysyłane pocztą elektroniczną.

W przypadkach niewielkich opóźnień, z uwagi na niewielką wartość, mogły zdarzyć się przypadki nie naliczania odsetek. W przypadku dużej liczby zaległości od studentów i niewielkich kwot odsetek doliczanie ich i ujmowanie w systemie księgowym było bardzo pracochłonne, natomiast ich wpływ na przedstawienie sytuacji finansowej uczelni był nieznaczny. Biorąc jednak pod uwagę przejrzystość prowadzonej ewidencji rozliczeń w zakresie windykacji należności uczelnia obecnie ujmuje odsetki na koniec każdego kwartału i na dzień zapłaty.

(akta kontroli str. 543-616, 1485-1496, 1545-1552)

NIK wskazuje, że kwestie windykacji zaległości oraz naliczania odsetek od nieterminowych płatności wymagają uregulowania.

2. Do rozpoczęcia kontroli NIK, do ewidencji środków trwałych Uczelni nie zostały wprowadzone grunty nabyte w związku z zakupem 6 lipca 2015 r. działki zabudowanej przy ul. Ciesielskiej 11, co było niezgodne z art. 16d ust. 2 *ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych*¹³², który stanowi, że składniki majątku wprowadza się do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z art. 9 ust. 1, najpóźniej w miesiącu przekazania ich do użytkowania. Grunt jako odrębny od budynku środek trwały należało zaewidencjonować w miesiącu zakupu. Ze względu na swoją specyfikę nie wymaga on nakładów na przystosowanie go do użytkowania, jest bowiem kawałkiem ziemi, który należy do użytku w momencie jego nabycia. Z tego względu nie należy go traktować jako środka trwałego. Zastrzeżoną ujemną wartość zakupu błędnie za sierpień 2015 r. wiaz z gruntem jako środek trwały w bilansie. Po przeanalizowaniu dokumentacji stwierdzono, że wystąpiła błędna kwalifikacja rozliczenia zakupu i w dniu 4 października

¹³¹ Przyjęto, jako przedmiotowy wytycznik wycenian do dwóch miesięcy po upływie terminu płatności.
¹³² Dz. U. z 2001 r. nr 1141, poz. 98.

b.r., w oparciu o operat szacunkowy z 2015 roku, wydzielono z nieruchomości wartość gruntów działki nr 11264 o pow. 0,1158 ha. Grunty przyjęto na ewidencję środków trwałych, zmniejszając wartość środków trwałych w budowie. Wartość gruntów przyjętych do ewidencji środków trwałych ustalona została na 383,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 1425-1431)

3. W obowiązujących w Uczelni w latach 2019–2021 zasadach prowadzenia polityki rachunkowości¹³³ Rektor nie określiła zasad wyceny i ujmowania w księgach rachunkowych skarbowych papierów wartościowych (obligacji) otrzymanych nieodpłatnie 9 kwietnia 2019 roku (wykupionych przez Skarb Państwa 25 maja 2021 roku), co naruszało art. 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości. W konsekwencji obligacje na dzień bilansowy w latach 2019–2020 nie zostały też prawidłowo wycenione, tj. w całym okresie były ujęte w ewidencji w wartości nominalnej (15.317 tys. zł). Rektor wyjaśniła: *W polityce rachunkowości z 2019 roku nie zostały określone zasady wyceny inwestycji długoterminowych, a jedynie udziałów w innych jednostkach, które zgodnie z § 3 ust. 2 załącznika do zarządzenia nr 110/2019 z 31 grudnia 2019 r. były wyceniane według cen nabycia pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. W Zakładowym Planie Kont (dalej: „ZPK”) uczelni będącym załącznikiem do Polityki rachunkowości z 2019 roku (§ 3 ust. 11 ZPK) określono sposób ewidencji zdarzeń na koncie 030 „Długoterminowe aktywa finansowe” w tym w pkt 1 lit. C „inne długotrwałe aktywa finansowe”. Uregulowania te nie były dostatecznie precyzyjne dlatego przy zmianie polityki rachunkowości w 2021 roku w § 7 ust. 2 załącznika do zarządzenia nr 126 Rektora PUZ w Suwałkach z grudnia 2021 r. wprowadzono zapis określający zasady wyceny inwestycji długoterminowych, do których zalicza się również obligacje, według ich cen nabycia. W przypadku zaistnienia w przyszłości zdarzeń o szczególnym znaczeniu ze względu na ich wartość lub częstotliwość występowania sposób ich ujmowania i wyceny będzie określany w polityce rachunkowości uczelni.*

(akta kontroli str. 1432-1444)

NIK zauważa, że ZPK stanowiące załącznik do polityk rachunkowości, wprowadzonych zarządzeniami z 31 grudnia 2019 r. i z 29 grudnia 2021 r. (obowiązującej od 2022 roku) w taki sam sposób opisują konto 030 *Długoterminowe aktywa finansowe*, wskazując że służy ono do ewidencji m.in. „innych długotrwałych aktywów finansowych”, bez podania w korespondencji z jakim kontem będzie ono prowadzone (powiązania z kontami księgi głównej). W polityce rachunkowości z 2021 r. ustalono, że inwestycje długoterminowe wycenia się *na dzień nabycia lub powstania według ceny nabycia. Na dzień bilansowy wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości*, co również nie odnosi się do papierów wartościowych otrzymanych nieodpłatnie, przy czym w tym momencie PUZ nie posiadała już obligacji.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 ustawy o rachunkowości *Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia składnika aktywów, a w szczególności przyjętego nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny - jego wyceny dokonuje się według ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego przedmiotu. Zgodnie zaś z § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych*¹³⁴, jednostka powinna zaklasyfikować instrumenty finansowe w dniu ich nabycia do jednej z czterech kategorii, od czego zależy szczegółowy sposób ich wyceny na koniec okresu sprawozdawczego. W szczególności, stosownie do § 14 ust. 1 i § 15 pkt 1, aktywa finansowe, niezaliczone do instrumentów utrzymywanych do terminu wymagalności, wycenia się w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej, którą ustala się np. drogą wyceny po cenie ustalonej w aktywnym obrocie regulowanym, a w przypadku gdy nie istnieje dla danego instrumentu finansowego obrót regulowany – na podstawie publicznie ogłoszonej, notowanej w aktywnym obrocie regulowanym ceny nieróżniące się istotnie, podobnego instrumentu finansowego, albo cen składników złożonego instrumentu finansowego.

¹³³ W latach 2019-2021 w PUZ obowiązywały zasady (polityka) rachunkowości wprowadzone: Zarządzeniem nr 126/2016 z 29 grudnia 2016 r. a następnie Zarządzeniem nr 110/2019 Rektora PUZ z 31 grudnia 2019 roku. Następnie, Zarządzeniem nr 116/2021 Rektora z 29 grudnia 2021 r., wprowadzona została polityka rachunkowości PUZ obowiązująca od 1 stycznia 2022 roku.

¹³⁴ Dz.U. z 2017 r. poz. 277

Wg notowań Giełdy Papierów Wartościowych na dzień 30 grudnia 2019 r. cena jednej obligacji wynosiła 980,5 zł. Przyjmując tę cenę do wyceny, wartość otrzymanych przez PUZ obligacji na koniec 2019 roku wynosiła 15.018,3 tys. zł. Zgodnie zaś z § 14 ust. 2 pkt 2 i § 16 pkt 2 instrumenty utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się nie później niż na koniec okresu sprawozdawczego wg skorygowanej ceny nabycia oszacowanej za pomocą efektywnej stopy procentowej.

Skarbowe papiery wartościowe otrzymane z Ministerstwa Finansów stanowiły istotną pozycję w majątku Uczelni (ponad 27% Funduszu zasadniczego w latach 2019–2021), a zatem zasady wyceny i ewidencjonowania tego majątku powinny być opisane w polityce rachunkowości dla zapewnienia wymaganej jakości sprawozdań finansowych, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 11 *ustawy o rachunkowości*.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą gospodarka finansowa Uczelni prowadzona była na podstawie prawidłowo opracowanych planów rzeczowo-finansowych. Środki z subwencji i dotacji wydatkowano zgodnie z planem, decyzjami Ministra i zawartymi umowami oraz prawidłowo rozliczono. Zrealizowane zadania inwestycyjne (dwa zadania objęte kontrolą) i zakupy inwestycyjne (trzy objęte kontrolą) miały wpływ na poprawę warunków i jakości kształcenia. Roczne sprawozdania finansowe Uczelni za lata 2019–2021 poddane zostały badaniu przez firmę audytorską, która uznała, że zostały one sporządzone rzetelnie.

Kontrola wykazała opóźnienia lub brak działań windykacyjnych wobec 11 dłużników Uczelni (z 17 objętych analizą), niedochodzenie części odsetek od zaległości oraz nieujęcie w ewidencji środków trwałych gruntów zakupionych w 2015 roku, co skorygowano dopiero w trakcie kontroli. Ponadto stwierdzono brak uregulowania w polityce rachunkowości zasad wyceny i ewidencji obligacji otrzymanych nieodpłatnie w 2019 roku i w konsekwencji ujęcie ich księgach rachunkowych w wartości nominalnej.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Uwaga

NIK zwraca uwagę, że dochodzenie należności przez Uczelnię po upływie nawet dziewięciu miesięcy po terminie płatności wskazuje na potrzebę uregulowania zasad windykacji należności od dłużników. Terminowe ustalenie, dochodzenie i pobieranie takich należności należy do zadań jednostki sektora finansów publicznych.

Wnioski pokontrolne

1. Aktualizację Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2021–2024 w zakresie określenia wartości wyjściowych i docelowych mierników realizacji celów oraz zasad ich monitorowania.
2. Ujednolicenie uregulowań wewnętrznych, dotyczących monitorowania karier zawodowych absolwentów Uczelni.
3. Poinformowanie NIK o sposobie realizacji wszystkich zaleceń sformułowanych przez PINB i PSP.
4. Podjęcie działań celem uwzględnienia potrzeb osób z niepełnosprawnościami przy organizowaniu i wyposażaniu stanowisk pracy i miejsc kształcenia.
5. Wyposażenie wszystkich pomieszczeń dydaktycznych w apteczki pierwszej pomocy.
6. Rzetelne naliczanie i ewidencjonowanie odsetek od nieterminowych płatności.
7. Bezwzględne podejmowanie działań windykacyjnych wobec dłużników.
8. Stwierdzenie w polityce rachunkowości zasad ewidencji i ujęć w księgach rachunkowych w wartości nominalnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK*, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

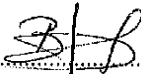
Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK*, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 28 października 2022 r.

Kontrolerzy:

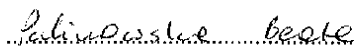
Beata Pawłowska
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

p.o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
Janusz Pawelczyk

.....
podpis

Beata Palinowska
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis